

Evropský polytechnický institut, s.r.o. v Kunovicích

Studijní obor: Finance a daně

**Hodnocení účetních softwarových programů
obchodních firem v ČR**

(Bakalářská práce)

**Autor: Irena LYSÁKOVÁ
Vedoucí práce: Ing. Rudolf FOJTÍK**

Slavičín, duben 2006

Evropský polytechnický institut, s.r.o.

Osvobození 699, 686 04 Kunovice
☎ a fax: 572549018, 548035, e-mail: epi@vos.cz
<http://www.vos.cz/epi>

Student(ka)
Irena Lysáková
Mýto 47
763 31 Brumov - Bylnice

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE

NAŠE ZNAČKA
BP_FD5/2006

ODPOV. VEDOUCÍ/VYŘIZUJE
Ing. Dušek / Čápková

KUNOVICE
29.9.2005

Zadání bakalářské práce

Vážený studente, vážená studentko,

jako téma Vaší bakalářské práce ve studiu oboru Finance a daně Vám zadávám

Hodnocení účetních softwarových programů obchodních firem v ČR

- Osnova: 1. Úvod – informační systémy, historie, vývoj
2. Cíle a úkoly práce
3. Základní rozdělení a přehled informačních systémů na českém trhu
4. Způsoby hodnocení a metodika hodnocení
5. Hodnocení, metriky a přínosy informačních systémů
6. Výběr vytypovaných programů
7. Vytvoření a vyhodnocení dotazníku

Bakalářská práce bude zpracována pro: CAMO, spol. s.r.o., Osvobození 237,
763 21 Slavičín

Tento dokument je součástí Vaší bakalářské práce

S pozdravem

Ing. Oldřich Kratochvíl, Dr.h.c.
rektor

Evropský polytechnický institut
s. r. o.
Osvobození 699
686 04 KUNOVICE

Prohlašuji, že tato bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně pod vedením Ing. Rudolfa Fojtíka. Všechny zdroje, prameny a literatury, které jsem při vypracování použila nebo z nichž jsem čerpala, v této práci řádně cituji s uvedením úplného odkazu na přesný zdroj.

Slavičín, duben 2006

Děkuji panu Ing. Rudolfovi Fojtíkovi za velmi užitečnou metodickou pomoc, cenné rady, podporu a konzultace, které mi poskytl při tvorbě této bakalářské práce.

Slavičín, duben 2006

Irena Lysáková

OBSAH

1	Úvod – informační systémy, historie, vývoj	8
1.1	Pojem informační systémy.....	8
1.2	Historie informačních systémů	9
1.3	Vývoj informačních systémů	11
2	Cíle a úkoly práce	12
2.1	Cíle práce	13
2.2	Úkoly práce.....	13
2.3	Základní informace o společnosti CAMO, spol. s r.o.....	13
3	Základní rozdělení a přehled IS na českém trhu	15
3.1	Rozdělení informačních systémů	16
3.1.1	Členění podle informačního prostředí	16
3.1.2	Členění podle organizační úrovně řízení	16
3.1.3	Členění podle převládající funkce	16
3.1.4	Členění podle režimu činnosti	16
3.2	Typy informačních systémů.....	17
3.2.1	Informační systémy organizací (informace jako ekonomický zdroj)	17
3.2.2	Veřejné informační systémy (informace jako ekonomická komodita).....	18
3.2.3	Státní informační systém.....	18
3.3	Přehled informačních systémů na českém trhu.....	18
4	Způsoby hodnocení a metodiky hodnocení	21
4.1	Způsoby hodnocení IS	21
4.1.1	Hlediska hodnocení IS	22
4.1.2	Stupně hodnocení.....	22
4.1.3	Možnosti při vyhodnocování	23
4.2	Metodiky hodnocení informačních systémů.....	23
4.3	Stanovení vnitřní hodnoty informačního systému	24
5	Hodnocení, metriky a přínosy ekonomických IS	25
5.1	Pojem Ekonomický informační systém (EIS).....	25
5.2	Pojem PŘÍNOSY	27
5.3	Přímo měřitelné přínosy.....	28
5.4	Konkretizace přínosů	28
5.5	Rozdělení přínosů	30
5.5.1	Přínosy plánované a skutečné	30

5.5.2	Přínosy pozitivně a negativně pojaté	30
5.5.3	Přínosy očekávané a neočekávané (resp. předpokládané a nepředpokládané)	30
5.5.4	Přínosy prokázané a odhadnuté	30
5.5.5	Přínosy jednorázové a opakované	30
5.5.6	Přínosy vyčíslitelné a obtížně vyčíslitelné	31
5.5.7	Přínosy přímé a nepřímé	31
5.5.8	Přínosy bezprostředně finanční a naturální	31
5.5.9	Přínosy neadresné a adresné	32
5.5.10	Přínosy členěné podle konkrétních zdrojů	32
5.6	Hodnota informace	32
5.7	Požadavky na ekonomický software	33
6	Výběr vytypovaných programů	37
6.1	Microsoft Dynamics NAV	38
6.2	LCS Helios, LCS Noris	40
6.2.1	LCS Helios	40
6.2.2	LCS Noris	43
6.3	Money S3	45
6.4	Pohoda	47
6.5	MRP (Ekonomicko-účetní agendy)	51
6.5.1	MRP K/S - účetní systém 3. generace	51
6.5.2	MRP - Vizualní účetní systém	52
6.5.3	MRP - Univerzální účetní systém	54
6.6	Abra	55
6.6.1	Abra Classic	55
6.6.2	ABRA Gold	56
6.6.3	ABRA G2	59
6.6.4	ABRA G3	59
6.6.5	ABRA G4	59
7	Vytvoření a vyhodnocení dotazníku	61
7.1	Vytvoření dotazníku	61
7.2	Vyhodnocení dotazníku	64
	Závěr	67
	Resumé	68
	Literatura	69

1 Úvod – informační systémy, historie, vývoj

1.1 Pojem informační systémy

Jedná se o definici, kterou stanovuje zákon č. 256/1992 Sb. o ochraně osobních údajů v informačních systémech, novější zákony a materiály ji přebírají nebo se na ni odkazují. Zákon v §4 říká, že "informačním systémem se rozumí celek zabezpečující cílevědomé a systematické shromažďování, zpracovávání, uchovávání a zpřístupňování informací. Každý informační systém podle uvedené definice zahrnuje informační základnu, technické a programové prostředky, technologie a procedury a pracovníky." Na zmiňované definici jsou důležité tři aspekty. Za prvé je to skutečnost, že se nemusí nutně jednat o informační systém provozovaný s využitím informačních a komunikačních technologií (i když tento projekt se zaměřuje právě na využití těchto technologií), za druhé je to zahrnutí procedur (organizační aspekty) a za třetí je to i zavedení lidského faktoru (pracovníci) do definice. Význam existence a respektování definovaných procedur pro získávání, ukládání, využívání, archivaci (zálohování) atd. dat roste s velikostí provozovaného informačního systému a s mírou heterogenity a komplexnosti prostředí, ze kterého jsou zdrojová data do systému pořizována. Konečným limitujícím faktorem úspěchu každé technologie a nástroje, a to nejen informačních a komunikačních technologií a systémů, je lidský faktor. Není-li nástroj, jakkoli dokonalý, přijat subjektem pro který je určen (u informačních systémů pro veřejnou správu je třeba brát v potaz dvě skupiny subjektů, úředníky veřejné správy a občany), zůstávají potenciální přínosy nevyužity a hlavní cíl projektu nenaplňen. Výše uvedené dva momenty definice informačního systému, tedy důležitost procedur a důležitost lidského faktoru, budou určující také pro úspěšnost tohoto projektu. Proto musí být brány v potaz jako důležité kritérium při dalších etapách a musí být zajištěny i dostatečnou zpětnou vazbou.

V novodobém pojetí informačního systému, zejména s rozvojem třívrstvé architektury (klient/server), je obecně cílem informačního systému poskytovat určité služby. Z hlediska konečného uživatele informačního systému je možné rozlišovat mezi poskytnutím informace, kdy uživatel pouze vybraným způsobem vyhledá informaci, která je uložena jako taková v informačním systému a poskytnutím služby, kdy se předpokládá větší interakce uživatele se systémem. Podmínkou pro poskytnutí služby je, aby byly systému

dodány další údaje, např. službou je výpočet výše sociální dávky na základě dat vložených uživatelem do systému.

Postupným vývojem se požadavky na služby informačních systémů měnily. Z původního požadavku zajišťovat především bezpečné uložení dat, která byla zpřístupňována pouze úzkému počtu privilegovaných uživatelů přistupujících k datům přímo přes terminál centrálního počítače, až k současnému požadavku nejen data bezpečně ukládat, ale také poskytovat je spolu se službami širokému okruhu uživatelů. Tito k datům přistupují prostřednictvím rozlehlých počítačových sítí na různých místech nebo s využitím vzdáleného přístupu např. přes modem s rozdílnou přenosovou kapacitou. Schopnost uspokojit současně velké množství požadavků při dodržení krátkého času odezvy je stále důležitějším kritériem (samozřejmě je dbát zvýšenou měrou na bezpečnost systémů a dat v nich uchovávaných atd.).

1.2 Historie informačních systémů

Vlivem globalizace a masivního využívání počítačově orientovaných informačních systémů jsou nejen soukromoprávní, ale i veřejnoprávní instituce nuceny měnit strategie při práci s informacemi. Taktéž dochází k přesunu uspokojování zákaznických potřeb do místa jejich vzniku, a to nezávisle na geografické závislosti.

V 60. letech 20. století se ve světě začalo využívat centrálního zpracování dat aplikací výpočetní techniky. Docházelo ke zpracování rozsáhlých evidencí v netechnických oblastech (knihovních, archivních a žurnalistických). Stále více se začala uplatňovat úloha informací a postupně docházelo k propojování databázových center s telekomunikačními a informačními sítěmi.

V 70. a 80. letech 20. století nastala ve vyspělých západních zemích expanze výpočetní techniky do všech oborů lidské činnosti. Zavedení a používání počítačově orientovaných informačních systémů a informační technologie se stávalo prioritou ekonomických subjektů, které ji využívaly k automatizovanému zpracování rutinních úloh.

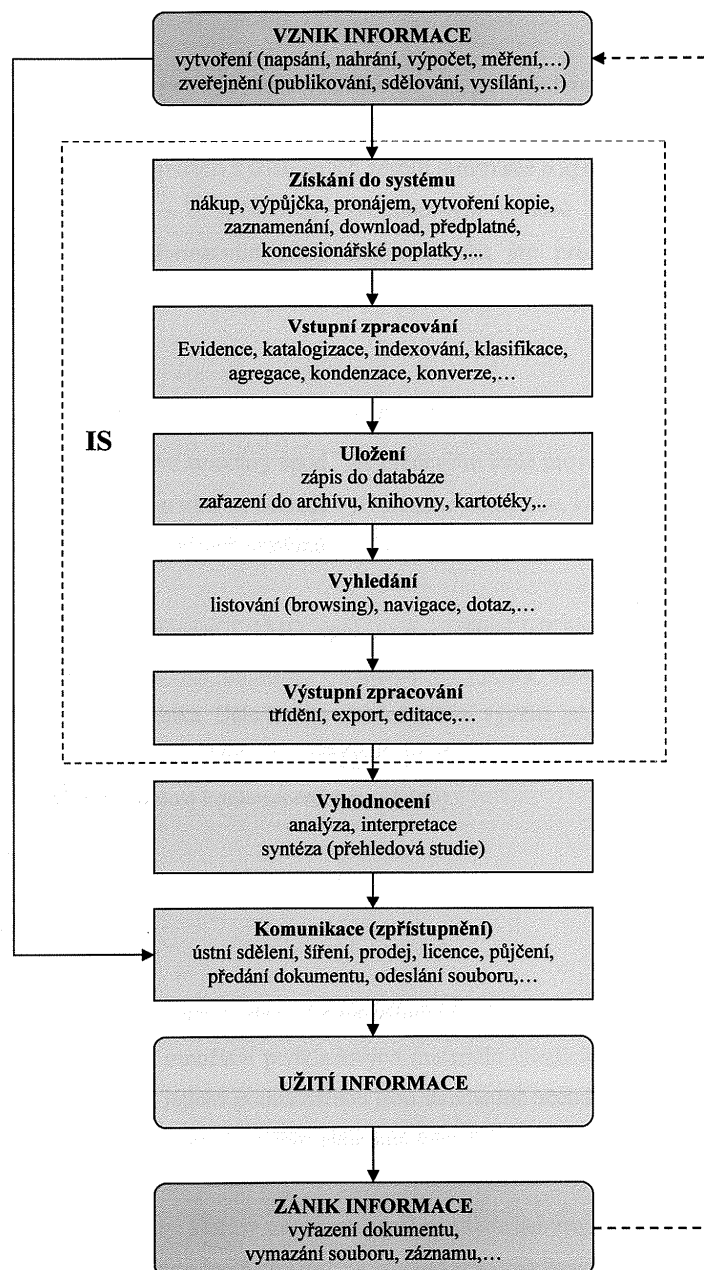
V 90. letech 20. století se již hovoří o tom, že počítačově orientované systémy a informační technologie integrují poslání a cíle daného veřejnoprávního a soukromoprávního subjektu.

Tato třetí etapa se v převážné míře orientuje na využití moderních počítačově orientovaných informačních systémů. Prakticky jde o technologicky zajištěné sdílení báze dat popisného, ale i grafického typu a účelově konstruovaných datových celků, které jsou nepostradatelné pro přínos k novodobému pojetí např. u veřejné správy na municipální úrovni, a to jako služba občanské veřejnosti. Mezi takovéto systémy lze zařadit:

- GIS (Geographic Information System - Geografický informační systém),
- FIS (Financial Information System - Finanční informační systém),
- MIS (Municipal Information System - Městský informační systém),
- IIS (Internal Information System - Vnitřní informační systém),
- OIS (Office Information System - Kancelářský informační systém),
- SIS (State Information System - Státní informační systém) a další nově vznikající informační systémy či subsystemy.

1.3 Vývoj informačních systémů

Obr. č.1: Životní cyklus informací v informačním systému

Zdroj: <http://info.sks.cz/users/ku/UIS/isystem.htm>

2 Cíle a úkoly práce

2.1 Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je provést hodnocení vytypovaných informačních systémů na českém trhu z pohledu uživatelů těchto systémů.

Dílčím cílem práce je shromáždit z dostupných zdrojů informace o způsobech, metodách a metrikách hodnocení IS a o způsobech vyhodnocování přínosů IS. Tyto informace soustředěné v jednom informačním zdroji budou sloužit pro pracovníky společnosti CAMO, spol. s r.o. jako teoretická základna při implementaci IS u zákazníků a při jednání se zákazníkly.

Vybrané ekonomické systémy nebudou hodnoceny z hlediska jejich funkčnosti, aplikačního portfolia, datové struktury apod., ale především bude provedeno hodnocení dle srovnání s podobnými IS na trhu na základě vytvořeného dotazníku, který byl distribuován mezi uživatele těchto informačních systémů.

Řešení bude využito společností CAMO, spol. s r.o., v rámci její podnikatelské činnosti, při poskytování konzultačních činností, týkajících se výběru vhodného informačního systému pro daného zákazníka. Dále budou získaná řešení využita jako znalostní báze pro pracovníky této společnosti, kteří se zabývají prodejem informačních systémů, při obchodních jednáních (znalost konkurenčních produktů).

2.2 Úkoly práce

Ke splnění vytyčených cílů jsem si stanovila následující úkoly:

- 1) shromáždit dostatečné množství podkladových materiálů týkajících se ekonomických informačních systémů, jejichž podmnožinou jsou standardně účetní moduly;
- 2) sumarizovat a následně provést výběr ekonomickým informačních systémů pro jejich hodnocení;
- 3) konzultace se specialisty, kteří se uvedenou problematikou zabývají;
- 4) provést hodnocení informačních systémů na základě shromážděných podkladů;
- 5) tvorba dotazníku a na základě získaných výstupů provést hodnocení vybraných IS.

2.3 Základní informace o společnosti CAMO, spol. s r.o.

Obr. č. 2: Foto společnosti CAMO, spol. s r.o.¹

Společnost CAMO, spol. s r.o., pro kterou je bakalářská práce zpracována, se zaměřuje na komplexní dodávky zařízení z oblasti výpočetní, kancelářské a telekomunikační techniky, a to včetně integrovaných informačních systémů a tvorby software na zakázku. Společnost byla založena v roce 1991 a od svého vzniku zaujala pevné místo mezi odborníky v oblasti informačních technologií.

Nové informační a komunikační technologie mění podstatným způsobem veškeré podnikové procesy a činnosti. Informační systémy se staly strategickým faktorem firemní architektury. Tyto skutečnosti vyvolávají potřebu služeb komplexního charakteru - služeb systémové integrace.

Společnost CAMO, spol. s r.o. chápe systémovou integraci jako souhrn všech potřebných činností a služeb, které směřují k vytvoření komplexního, flexibilního a spolehlivého informačního systému pro cílového zákazníka. Snahou společnosti je vytvořit nejvhodnější řešení informačního systému při respektování současných i budoucích potřeb zákazníka. V rámci systémové integrace poskytuje společnost široké spektrum činností spojených s tvorbou, vývojem a údržbou informačních systémů.

Mezi základní poskytované služby patří :

- Konzultační a poradenská činnost týkající se informačních systémů a technologií
- Analýzy podnikových procesů, úvodní studie a projekty
- Dodávky, instalace a integrace HW a SW, a to na mnoha technologických úrovních
- Implementace a údržba informačních systémů
- Převod existující datové základny na nový informační systém
- Školení zaměstnanců ve státním i soukromém sektoru v oblasti výpočetní techniky
- Pomoc při vytváření podnikové strategie v oblasti informačních technologií
- Řešení bezpečnosti informačních systémů a ochrany dat

¹ Zdroj: vlastní

- Vedení projektů
- Službu hot-line
- Inovace (update/upgrade)
- Technický servis ke všem dodávaným technologiím

Společnost CAMO, spol. s r.o. působí od r. 1997 jako servisní a implementační partner informačních systémů pro společnost MELZER. Uvedené systémy jsou určeny zejména pro obchodní a výrobní firmy. V současné době, po uvedení nového softwarového produktu informačního systému QI, se společnost CAMO, spol. s r.o. stala vývojovým, implementačním a obchodním partnerem akciové společnosti DC Concept a.s., Brno. Tato společnost je vlastníkem licence k vývojovému prostředí QI Builder. Nyní společnost CAMO, spol. s r.o. vyvíjí vlastní moduly (Řízení servisní činnosti a Bonus systém), které se následně stanou součástí informačního systému QI.

Společnost CAMO, spol. s r.o. je držitelem certifikátu dle normy jakosti ISO 9001:2000. Certifikace se týká následujících procesů:

- 1) Nákup, prodej a servis zařízení informačních technologií.
- 2) Návrhy, vývoj a dodávky softwaru.
- 3) Systémová integrace.

Zmiňovaná systémová integrace v sobě mimo jiné zahrnuje (základní produktové portfolio firmy CAMO):

- Podnikové informační systémy
- Výroba software na zakázku
- Bezpečnost v oblasti informačních technologií
- Docházkové, identifikační a stravovací systémy
- Komunikační systémy hlasové i datové
- Internetové aplikace včetně poskytování přístupů
- Elektronická archivace a správa dokumentů
- Počítačové sítě
- Vlastní vývoj aplikačních zařízení

3 Základní rozdělení a přehled IS na českém trhu

3.1 Rozdělení informačních systémů

Kriteria klasifikace informačních systémů:

- podle informačního prostředí
- podle organizační úrovně řízení
- podle převládající funkce IS
- podle režimu činnosti

3.1.1 Členění podle informačního prostředí

Jedná se o členění podle typu objektů. V reálném světě existuje více podobných prostředí tzn., že existují podobné IS. To vede ke vzniku *typových projektů*. Příkladem může být např.:

- knihovna
- veřejná samospráva
- nemocnice
- pojišťovna

3.1.2 Členění podle organizační úrovně řízení

Uplatňuje se hierarchie řízení, resp. vertikální členění organizací, např.:

- Manažerské účetnictví (informační systém) např. pro vrcholové vedení koncernu
- podniku X

3.1.3 Členění podle převládající funkce

Podle funkce lze informační systémy členit např. na:

- *dokumentografické* (Storage and Information Retrieval Systems) - systémy souvisejí se směrem vývoje bibliografické informatiky
- *faktografické* (Management Information Systems)
- *systémy pro automatizaci technologických procesů*
- *systémy pro konstrukční kanceláře*
- *systémy pro správu a archivaci dokumentů - Document Management System (DMS)*

3.1.4 Členění podle režimu činnosti

Podle režimu činnosti lze IS dělit na:

- dávkové zpracování dat (např. Internet Bankikg)
- zpracování dat v reálném čase (rezervace letenek, technologické procesy diagnostické systémy, automatizované knihovnické procesy)
- zpracování dat v centralizovaných databázích
- zpracování dat v distribuované bázi dat

3.2 Typy informačních systémů

3.2.1 Informační systémy organizací (informace jako ekonomický zdroj)

- podnikové informační systémy (BIS - business information system)
 - a) **podpora řídicích a administrativních funkcí (slouží vnitřním funkcím organizace)**
 - řízení: definování strategických cílů, plánování, příprava rozpočtů
 - administrativa: správa a optimalizace firemních zdrojů - zaměstnanců a jejich činností, prostor, financí, inventáře materiálu, přístrojů a vybavení
 - systémy na podporu provozu (chodu) firmy - provozní, transakční IS:
ERP - enterprise resources planning
 - systémy na podporu rozhodování:
MIS - management IS,
EIS - executive IS,
BI - business intelligence
 - systémy na podporu plánování:
APS - advanced planning and scheduling,
SCM - supply chain management,
HR - human resources
 - systémy řízení vztahů se zákazníky:
CRM - customer relationship management
- b) **podpora činností a služeb organizace (podporují účel, na základě kterého organizace existuje)**
- CA (computer aided) technologie (CAD, CAM, CIM, CASE...)

- e-byznys
- kancelářské systémy (office automation)
- systémy pro tvorbu a správu dokumentů (DTP - desktop publishing, DMS - document management system)
- workflow management
- automatizované knihovnické systémy, dokumentografické systémy
- expertní systémy
- GIS - geografické informační systémy

3.2.2 Veřejné informační systémy (informace jako ekonomická komodita)

TV, rozhlas, tisk, zpravodajské agentury, knihovny, informační instituce

3.2.3 Státní informační systém

- informační systémy státní správy a samosprávy, informační systémy veřejné správy (GIS - government information system)

3.3 Přehled informačních systémů na českém trhu

Tab. č. 1: Systémy pro malé a střední podniky

Název produktu (verze)	Výrobce
A-INFORMAX corp.	VMSoft
ABRA Classic, ABRA G2	Aktis a.s.
ACC 4.00	Accord, spol. s r.o.
ACONTO Corporate, ACONTO MSP	PCS Software, spol. s r.o.
ALTEC Aplikace	ALTEC a.s.
Altus VARIO	ALTUS Development spol. s r.o.
ATMA 7.33	Vratislav Bělský
AXA ERP	AXA a.s.
benefit 2000 PLUS ver.4.60	Benefit CZ, s.r.o.
Bílý Motýl	BM Servis s.r.o.
BYZNYS Win	J.K.R., spol. s r.o.
COMPEKON	COMPEKON s.r.o.
Český Podnikatel	SLIM, s.r.o.
Datalock/W verze CZ	Datalock a.s.
DIALOG 3000S	Control spol. s r.o.
DIAMAC 8.22	Benefitt & Diatryma a.s.
DIMENZE++	CENTIS, spol. s r.o.
DOUBLE, DUNA	TILL CONSULT a.s.
ECO21	BETASOFT s.r.o.
EIS MAGION	MAGION system,a.s.
EPASS	EPASS s.r.o.
ESO 9 Start	PVT ESO, spol. s r. o.
Fakt	CompCity s.r.o.
FAUST	A.S.E.I. spol. s r.o.
Freelance: JUNO	BETASOFT s.r.o.
GARIS	TatraSoft Group s.r.o.
GORDIC G3, GORDIC WIN&DOS	GORDIC spol. s r.o.
IES - Integrovaný Ekonomický Systém	E-SOFT, spol. s r.o.
IIS Ekonom	IIS Tábor s.r.o.
IMES	Software OK Příbram
INFOpower	RTS, a.s.
INFORIS Magic	INFORIS softwarehouse
Informační systém K2 EXPRES	K2 atmitec s.r.o.
INFOS (1.5)	Infos 2001 spol. s r.o.
INTEGRO (15.00)	Integrodat software
IS - WES	ZZNet, s.r.o.
IS IMPULS 32	NOVA-SOFT spol. s r.o.
IS VEMA	Vema, a. s.

ISO, KARAT Lite	I.F.T. PROGRES
KelSQL, KelWin	KELOC CS, s.r.o.
KOSTKA Plus, KOSTKA Pro SB	APEX Computer, s.r.o.
KTKw	KTK SYSTEM s.r.o.
LCS Helios, LCS Noris Now, LCS SIS	LCS International, a.s.
LIST	Ing. Jiří Straka - TRIVAS
MAGIS Lite	DATA-Software spol. s r.o.
MARK 4.8	Valet MT, spol. s r.o.
Microsoft Axapta, Microsoft Navision Standard	Microsoft s.r.o.
ModulSOFT	EN Nástroje, s.r.o.
Money S3	ČÍGLER SOFTWARE, a.s.
ORION - Podvojně účetnictví	VYDAS - software s.r.o.
Orsoft STANDARD	ORTEX spol. s.r.o.
Periskop 3.0	Accord, spol. s r.o.
POHODA 2006	STORMWARE s.r.o.
PREMIER system v. 11,1	PREMIER system s.r.o.
PROKURIST verze 8.3	PROKURIST s.r.o.
QI Start Edition	DC Concept a.s.
RIS2000 4.6	Saul IS spol. s r.o.
SAFÍR	ARCON Technology s.r.o.
SB KOMPLET	H&M DataSoft spol. s r.o.
SBN - Správa bytů a nemovitostí	VYDAS - software s.r.o.
Scala	Epicor Software
SIMPLE	TILL CONSULT a.s.
SlimOffice	SLIM, s.r.o.
SoftM Suite	SoftM AG
Software TREXIM	Trexim vt sro. Zlín
Spectrum/400	ITS a.s.
SPIN	Datalock a.s.
SRS 2006	EMEL BRATISLAVA, s.r.o.
SYSEL C/S, SYSEL PX	CSH spol. s r.o.
TWIST INSPIRE	Beep s.r.o.
ÚČTO 2006	Tichý & spol.
VABANK	SIT & KHASO v.o.s.
Vision32	Vision Praha s.r.o.
WAK INTRA	WAK System, spol. s r.o.
WAM S/3 Light	MIKROS, a.s.
WinDUO Mini, WinDUO S-MULTI	Ing. Čapek Zdeněk
WINLine	NOVA-SOFT spol. s r.o.
WinStrom SQL	WIN-STROM software s.r.o.
WinVABANK	SIT & KHASO v.o.s.
ZEMAN zemědělský manažer	BM Servis s.r.o.

Zdroj: <http://prehledy.systemonline.cz/index.php?skup=1&kat=5>

Tab. č. 2: Systémy pro velké podniky

Název produktu	Výrobce
COMPEKON IS	COMPEKON s.r.o.
Diamac	Benefitt & Diatryma a.s.
FACTORY ES	LOGIS, s.r.o.
FEIS - finanční a ekonomický IS	ARBES
GORDIC GINIS	GORDIC spol. s r.o.
i/2	DATA-NORMS s.r.o.
IFS Aplikace	IFS AB
IIS Ekonom	IIS Tábor s.r.o.
JD Edwards EnterpriseOne	Oracle Corporation (dříve PeopleSoft)
KelSQL	KELOC CS, s.r.o.
LCS Noris	LCS International, a.s.
MFG/PRO	QAD Inc.
Microsoft Axapta	Microsoft s.r.o.
MOVEX	Intentia International
proALPHA	proALPHA SOFTWARE AG
PSIpenta.com	PSI AG
SPIN	Datalock a.s.
SSA ERP LX (dříve SSA BPCS)	SSA Global
SunSystems	Systems Union
SyteLine	Infor Global Solutions
VENTUS	KVADOS,a.s.

Zdroj: <http://prehledy.systemonline.cz/index.php?skup=1&kat=4&pole=7>

4 Způsoby hodnocení a metodiky hodnocení

4.1 Způsoby hodnocení IS

4.1.1 Hlediska hodnocení IS

Hlediska zkoumání stavu IS mohou být např.:

- strategické řízení IS
 - existuje jasná koncepce?
 - jsou nastaveny procedury udržující koncepci v souladu s podnikovými cíli?
 - jak je zajištěno plánování zdrojů vývoje IS (HW, SW, data, personál, finance)?
- provozované a řešené projekty
 - cíle a stav rozpracovaných projektů
- funkční a procesní architektura
 - je zdokumentovaná?
 - existují kritéria pro hodnocení funkčnosti a kritéria pro hodnocení procesů?
- datová architektura
 - je zdokumentovaná?
 - hrubý logický model
 - duplicita, nekonzistence, distribuce, ochrana a zabezpečení
- softwarová architektura (portfolio aplikací)
 - je zdokumentovaná?
 - způsob dodání, licencování, provozování
- hardwarová architektura
 - je v souladu s celkovou architekturou IS?
 - je v souladu s výkonnostními požadavky?
- personální zajištění IS
 - počet, kvalifikace a zkušenosti pracovníků vývoje a provozu IS
- ekonomické charakteristiky IS
 - sledují se náklady na IS?
 - jak jsou stanovovány a řízeny přínosy IS?
- celkové hodnocení IS

4.1.2 Stupně hodnocení

- 1) Kritický stav – nutný okamžitý zásah
 - není definován vhodný plán pro danou metriku a termín je nesplněn nebo ohrožen
- 2) Znepokojivý stav
 - plán je definován, ale vyskytují se obavy o jeho naplnění
- 3) Dobrý stav
 - postup podle plánu, dosažení cíle je reálné
- 4) Příliš brzo na hodnocení
 - plán je definován, ale ještě nenastal čas realizace

4.1.3 Možnosti při vyhodnocování

- Hodnocení vspělosti – rychlé hodnocení, detailní hodnocení, hodnocení pouze vybraných procesů
- Hodnocení rizika
- Hodnocení efektivity a produktivity
- Hodnocení dle srovnání s podobnými IS nebo průměrem na trhu

4.2 Metodiky hodnocení informačních systémů

Měření a hodnocení IS vyžaduje dobře definované požadavky, kritéria a hodnotící postupy. Podmínkou jsou záruky, že bude provedeno nezávisle, úplně a správně, samozřejmě nezávislými odborníky. Dále že bude za stejných podmínek dokumentovatelné, opakovatelné a jednoznačně vyhodnotitelné.

Společným znakem pro metody hodnocení je zejména to, že vyvíjejí tlak na dodavatele i na uživatele IS, aby si stanovili:

- cíle a požadavky
- systém řízení projektu IS
- kritéria a postupy
- ověřování shody IS se stanovenými kritérii, a to jejich průběžným měřením a hodnocením

- dodržování principů dobré praxe v průběhu celého životního cyklu IS
- cyklus dokumentování

Volba konkrétní metodiky a její účinnost je závislá na potřebě dosažení konkrétních cílů, na fázi vývoje IS a rovněž i na objemu finančních prostředků, které je možno vynaložit.

4.3 Stanovení vnitřní hodnoty informačního systému

Vzhledem k výši investic, které se do informačních technologií investovaly a investují, stále více sílí potřeba manažerů propojit význam těchto investic s jejich celkovým dopadem na podnikový výkon. Jedním z možných řešení je stanovení vnitřní hodnoty informačního systému. Jejím jádrem je efektivní a účinné využívání kapitálových, informačních a lidských zdrojů podniku, a to v rámci podpůrného procesu řízení informačního systému a dodávky informačních služeb.

Sledování vnitřní hodnoty IS je založeno na vyhodnocování tří základních oblastí:

- **architektura IS a schopnost rozvoje** - vnitřní hodnota je z tohoto pohledu vymezena jako robustnost IS. Sleduje se jeho schopnost tříditelnosti (škálovatelnosti), integrace a otevřenosti - propojitelnost a zároveň přenositelnost IS při zajištění požadované úrovně bezpečnosti
- **provoz IS** - vnitřní hodnota IS spočívá v nákladově efektivním průběhu zajištění jeho služeb, tj. ve spolehlivosti a snížení nestability IS, snadných a efektivních postupech oprav chybových stavů v průběhu provozu, řízení rizik za běžného provozu apod.
- **údržba IS** - vnitřní hodnota IS spočívá také ve schopnosti znovupoužití komponent, možnosti testování a ve flexibilitě IS při úpravách vyplývajících z provozu jeho samotného.

Klíčovou oblastí vzniku a utváření vnitřní hodnoty IS je efektivnost a účinnost procesů podnikové informatiky. Z tohoto pohledu je možno vymežit dvě oblasti:

- **propracovaný systém řízení podnikové informatiky** - soulad informační strategie a běžného provozu informačního systému, efektivní uspořádání a průběh procesů informatiky, účinné využívání zdrojů informatiky i ostatních podnikových zdrojů (především znalostí lidského kapitálu)

- kvalita informačního systému - je důležitým faktorem, který výrazně ovlivňuje vnitřní hodnotu IS. Pro zajištění požadované úrovně kvality IS je vhodné použít aplikaci komplexních systémů pro řízení kvality (např. metodický rámec Total Quality Management). Zároveň je možné použít standardizační normy kvality ISO 9000 pro hodnocení kvality softwarových produktů či kvality IS celkově. Systém řízení kvality IS jako podpůrného procesu musí být integrován do systému řízení celé organizace.

Stanovení vnitřní hodnoty IS je jedna z metod měření hodnoty IS. Měření hodnoty IS je třeba chápat jako změnu manažerského stylu. Tuto oblast nelze chápat pouze jako "módní záležitost" nebo vágní požadavek managementu na vedoucí pracovníky podnikové informatiky. Je reakcí na současné tvrdé tlaky externího i interního prostředí, ve kterém organizace působí a provozuje svůj IS. Právě charakteristika těchto tlaků a požadavků určuje obsah a cíl měření hodnoty IS.

5 Hodnocení, metriky a přínosy ekonomických IS

5.1 Pojem Ekonomický informační systém (EIS)

Mnoho podnikatelů a manažerů si pod pojmem “informační systém” představí pouze účetní software, avšak tato představa je zcela mylná. Účetnictví je samozřejmě „srdcem“ každého EIS, ale je to pouze jeho malá část.

EIS je takový informační systém, který pokryje veškeré informační toky podniku (účetnictví + daně, dodavatele, odběratele, sklady, zaměstnance, mzdy, výrobu, vztahy se zákazníky, atd.), ale zároveň slouží vlastníkům a managementu jako důležitý nástroj pro podporu jejich rozhodování, neboť dává odpovědi na otázky typu:

- kolik jsme prodali minulý měsíc produktu A v regionu R?
- jaké jsou mé nejprodávanější položky?
- jaký sortiment mi přináší největší zisk?
- kteří zákazníci nám dluží déle než měsíc více než 50 000 Kč?
- komu dlužíme my?
- nedluží nám tento zákazník příliš mnoho – mohu mu dodat další zboží?
- je toto středisko rentabilní?
- jaký zisk nám přináší tato zakázka?
- nebudu mít problémy s nedostatkem financí v příštím období?
- kteří zákazníci mi dělají největší obrát za dané období?
- jak rychle se mi obrací zásoby na skladě?
- kolik peněz nám leží v zásobách?

Dalšími znaky EIS jsou:

- elektronický platební styk s bankou
- účtování pomocí předkontací
- nastavení několika různých cen zboží pro různé zákazníky
- zpracování čárových kódů
- vyhledávání ve všech číselnících podle mnoha položek (např. podle kódu, názvu)
- exporty do kancelářských aplikací pro další zpracování
- získat informace o podniku v sumární nebo detailní podobě ve formě sestav
- snadno předvídat trendy – pomocí přístupu k firemním datům za různá období
- obdržet urgentní a kritické informace bez zbytečných prodlev v režimu on-line
- analyzovat data pomocí grafů či srovnávacích tabulek

Podle výše naznačeného je zjevné, že dobrý EIS výrazně zjednoduší, zprůhlední a zrychlí fungování každé firmy a zároveň i tím zajistí svému provozovateli nezanedbatelné úspory.

Příklad:

V roce 2004 nejmenovaná společnost provedla kompletní projekt implementace ekonomického informačního systému ve velkoobchodě. Analýza trvala čtyři dny, návrh nových procesů pět dnů, konfigurace systému a jeho implementace čtyři dny, školení čtyři dny. Zákazník zakoupil 3 licence určitého systému a díky zefektivnění některých procesů došlo během jednoho týdne k trvalému zvýšení obrátu o cca 16% a zároveň k takovému nárůstu provozního zisku, že se investice do nového systému vrátila již za 48 pracovních dní.

5.2 Pojem PŘÍNOSY

Pod vlivem minulé doby podstatná část vedoucích pracovníků ztotožňuje pojem přínosy s pojmem úspory. Přestože snižování vlastních nákladů je příkazem doby, a bylo by chybou snižování nákladů hledáním úspor opomíjet, je nutno zdůraznit, že přínosy (jako protipól nákladů) jsou souhrnně představovány:

a) *Úsporami*

Úspory jsou charakterizovány rozdílem snížených nákladů v době před a po zavedení informačního systému. Úspory nemohou být větší, než vynaložené náklady, v tom spočívá omezenost jejich velikosti (např.: úspory mzdových prostředků za pracovníky, jejichž práci nahradíme počítačem, úspory kancelářského papíru, když výsledky prezentujeme na obrazovku, apod.).

b) *Výhodami*

Využívání progresivních informačních technologií umožňuje získat konkurenční výhodu před ostatními firmami. Tato výhoda může být zhodnocena s přínosem, který značně převyšuje náklady (např.: Firma, která investuje do pružné automatizace ve výrobě se současným napojením možnosti objednávek svých výrobků přes počítačovou síť, může získat o 50% více zákazníků proti minulému období, protože je schopna uspokojovat speciální požadavky zákazníků v podstatně kratší době než konkurence).

c) *Příležitostmi*

V současné tržní ekonomice je nutné, aby podnikatelé dokázali rychle využít

příležitostí, které se na trhu vyskytnou, a právě k tomu jim mohou informační systémy pomoci (např.: Mnozí vedoucí pracovníci se o různých možných zakázkách nedovědí jen z toho důvodu, že nemají informace o vypisovaných tendrech ve svém oboru. Firma, která si vybuduje dokonalý informační systém v této oblasti, bude mít více příležitostí uplatnit svoji nabídku a získat tak zakázku).

Uvedené položky přínosů v tržním hospodářství mohou být rozhodující a je škoda, že podnikatelé a vedoucí pracovníci mnohdy nedovedou v těchto kategoriích myslet!

Bohužel tato skutečnost se týká i dodavatelů informačních systémů, pro které je pohodlnější dodat počítače a programy a tím to pro ně končí.

5.3 Přímě měřitelné přínosy

Mezi měřitelné přínosy, které se dají měřit přímo patří:

- snížení zásob
- snížení výrobních nákladů, zkrácení doby výroby, urychlení vývoje
- snížení stavu pohledávek
- snížení ztrát
- snížení personální náročnosti provozu
- zvládnutí většího množství transakcí
- automatizace procesů = velké úspory času
- zkrácení doby obsluhy zákazníka, rychlejší reakce na požadavky zákazníka
- zkrácení fakturace
- optimalizace nákupů a prodejů apod.

Mezi ostatní přínosy patří:

- odstranění problémů s účetními závěrkami
- zvýšení kvality rozhodování – podklady pro rozhodování dostupné v reálném čase
- sjednocení dat – rychlejší reakce na situaci na trhu
- zprůhlednění většiny procesů
- sledování skutečných nákladů na výrobek/službu/zakázku/středisko atd.
- optimální řízení hotovosti – plánované cash-flow
- možnost vyhodnocovat efektivitu jednotlivých útvarů, zakázek atd.

5.4 Konkretizace přínosů

Přínosy musí být jednotlivě a adresně kvalifikovány a kvantifikovány. Dále musí být určena odpovědnost za jejich dosažení a stanoven termín i způsob jejich vyhodnocení. Stanovení způsobu jejich vyhodnocení je velmi důležitá skutečnost. Metoda vyhodnocení musí být objektivní a odsouhlasena všemi zúčastněnými. Zásadně je nutno odmítnout subjektivní posouzení přínosů.

Přínosy bychom měli umět objektivně změřit! Pokud takové objektivní vyhodnocení neumíme nebo nemůžeme provést, neměli bychom takový přínos použít k vyhodnocení užitečnosti informačního systému.

Je potřeba zajistit evidenci a vykazování přínosů. Mnohé přínosy jsou opomíjeny prostě proto, že jejich výskyt nikdo nesleduje.

Evidence a sledování přínosů však často vyžaduje vynaložení určité námahy a určitého času. Proto tato činnost mnohdy vyvolává odpor. Měli bychom vyzkoušet, zda informační systém sám může automaticky provádět takovou evidenci.

Poznamenejme, že operační systémy osobních počítačů jsou bohužel navrhovány bez přihlídnutí k nutnosti evidovat náklady na výpočet. Starší operační systémy sálových počítačů se v minulosti musely vypořádat s rozdělením celkových nákladů na provoz výpočetního střediska pro různé uživatele. Nástup operačního systému MS DOS a filozofie používání osobních počítačů však toto hledisko zcela ignorovaly.

Především však předpokládané přínosy musí být explicitně uvedeny v zadání informačního systému, aby mohly být vodítkem při návrhu a realizaci informačního systému. Pokud toto neučiníme, nelze vytknout řešiteli informačního systému jako chybu, že se zaměřil na vysokou spolehlivost dodaných počítačů i software a taktéž i na kvalitní návrh ergonomického nábytku pro pracoviště počítačů, ale nevěnoval se problematice přínosů dodávaného informačního systému.

Kvantifikace přínosů vyžaduje znalost současného stavu nákladů a výdajových položek, abychom pak mohli porovnávat přínosy.

V českých firmách se nevžil benchmarking, a proto mnoho nákladů je skryto v celkové firemní režii. Tudiž lze velmi obtížně porovnat výchozí stav s dosaženou skutečností a vyčíslit hodnotu úspor. V mnoha českých firmách chybí přesná evidence nákladů.

Tento fakt uniká mnoha vedoucím pracovníkům a vede je k mylným představám o možnostech dosažení úspor prostřednictvím informačních systémů.

5.5 Rozdělení přínosů

Uvedený odstavec upozorňuje na hlavní druhy přínosů a kategorie přínosů, rozdělené podle základních kritérií. Přehled je uveden v heslovitém uspořádání. Kritéria dělení nemohou být disjunktivní, takže konkrétní přínos může být označen jako nečekaná, neplánovaná přímá úspora provozního materiálu, přesně vyčíslitelná v korunách, opakující se každým rokem až do ukončení životnosti informačního systému.

5.5.1 Přínosy plánované a skutečné

- Je nutno rozlišovat mezi plánovanými hodnotami přínosů a skutečně dosaženými hodnotami přínosů. Z toho důvodu by struktura plánu přínosů a vykazování skutečných přínosů měly na sebe bezprostředně navazovat co se týká struktury, tak i vykazovaných jednotek a způsobu časového vykazování.

5.5.2 Přínosy pozitivně a negativně pojaté

- Přínosy můžeme formulovat pozitivně (v důsledku přesných informací získáme více objednávek našeho zboží a zvýšíme tím prodej) nebo negativně (v důsledku přesných informací zabráníme našim prodejcům dodat zboží firmám, které nejsou platby schopné, čímž můžeme snížit ztráty).

5.5.3 Přínosy očekávané a neočekávané (resp. předpokládané a nepředpokládané)

- Řadu přínosů můžeme odhadnout a následně se na ně zaměřit. V důsledku současné složité turbulентní doby však mnoho věcí nelze předem znát.

5.5.4 Přínosy prokázané a odhadnuté

- Některé přínosy lze prokázat jen s vynaložením vysokých nákladů na jejich přesné zjištění, případně by jejich prokazování trvalo dlouho nebo by bylo spojeno s jinými problémy. Proto kromě prokázaných přínosů lze pro některé provést pouze expertní odhad jejich výše.

5.5.5 Přínosy jednorázové a opakované

- Jednorázové přínosy se projeví pouze jednou v určitém časovém okamžiku, který je nutné specifikovat. Některé přínosy se však opakují. U těchto je nutno určit periodu jejich opakování (např. měsíc, kvartál, rok) a zároveň délku období jejich výskytu (např. první tři roky provozu).

5.5.6 Přínosy vyčíslitelné a obtížně vyčíslitelné

- Kromě přínosů, které lze určitým způsobem vyčíslit, můžeme identifikovat také přínosy, u kterých je přesné vyčíslení obtížné. V minulosti bylo zvykem hovořit o vyčíslitelných a nevyčíslitelných přínosech neboli kvalitativních přínosech.

5.5.7 Přínosy přímé a nepřímé

- Přímé přínosy se vztahují bezprostředně k oblasti, ve které informační systém působí. Na druhé straně však může informační systém představovat přínos, který se projevuje v jiné oblasti (např. informace o použité špičkové informační technologii budou imponovat mladým, progresivně orientovaným lidem s dobrými znalostmi, kteří projeví zvýšený zájem o práci v dané firmě. To umožní firmě vybírat si mezi schopnými perspektivními mladými pracovníky s následným dopadem na zvýšení prosperity).
- Nepřímé přínosy se mohou často projevit mimo firmu (použitím automatickým řízením zlepšime spalovací proces, takže do ovzduší bude unikat mnohem méně škodlivých látek - přínos pro životní prostředí regionu firmy s dopadem na zdraví zaměstnanců, kteří pocházejí převážně z okolí firmy, vyčíslený odhadem procenta snížení nemocnosti) a firma nebude již do okolí produkovat škodlivé látky (zlepší se pověst firmy v regionu a zároveň se odstraní i negativní vztah v okolí žijících obyvatel k firmě, takže se podaří naplnit stavy plánovaných pracovníků, což pravděpodobně povede ke zvýšení výroby).

5.5.8 Přínosy bezprostředně finanční a naturální

- Tržní ekonomika preferuje vyjádření přínosů ve finančních jednotkách. Někdy jsme schopni vyjádřit přínosy v jiných jednotkách, majících význam pro konkrétní případ (např. ušetříme ročně 1/3 suroviny Betarix, která je velmi těžce dostupná a nemožnost ji zajistit znamenala v uplynulém období nutnost snížení výroby určitých výrobků). Důležitou naturální jednotkou je čas! Čas je v současné době

kritickým faktorem úspěchu! Proto skutečnost, že dostaneme informace o tři dny dříve, může mít nesmírně velký význam pro prosperitu firmy.

5.5.9 Přínosy neadresné a adresné

- Adresné přínosy jsou přiřazeny konkrétnímu pracovišti, konkrétnímu procesu, konkrétně prováděným činnostem. Tyto jsou vztažené na konkrétní výrobek, na konkrétní teritorium prodeje, apod. Na druhé straně můžeme např. tvrdit, že zisk firmy se v příštím roce nepatrně zvýší, aniž bychom uvedli adresně z jakých příčin k tomu dojde, nebo náklady na režijní materiál poklesnou ročně za celou firmu o 1/10, a to v celé firmě.

5.5.10 Přínosy členěné podle konkrétních zdrojů

- V uvedené kategorii rozeznáváme přínosy materiálové - v oblasti jakosti, produktivity práce a dále v oblasti režijních materiálů, využití ploch, apod. Specifická oddělení firmy, zejména ta, která požadují nejvýkonnější HW a SW vybavení, by měla prioritně zpracovávat seznam výše uvedených přínosů.

5.6 Hodnota informace

Hovoříme-li o přínosech informačního systému, je zajímavé, jak málo se v této souvislosti věnují vedoucí pracovníci i dodavatelé informačních systémů otázkám spojeným s vyhodnocením přínosu informací, které informační systém poskytuje.

Získání informace je vždy spojeno s určitými náklady. O informaci však usilujeme ne proto, abychom tyto náklady minimalizovali (nulové náklady představuje nezískání informace), ale proto, že na základě informace chceme učinit rozhodnutí nebo akci, která nám má přinést nějaký užitek (zisk). Proto hodnota informace není odvozena jen z nákladů na její pořízení, ale součtem nákladů na její získání a cenou užitku, který nám může přinést.

Mírou úspěšnosti informačního systému tedy nemohou být jen úspory nákladů různého druhu, ale především množství takovýchto poskytovaných informací, které umožní zvýšit firmě zisk a obstát mezi konkurencí.

Nepodnikatelsky zaměřený totalitní systém v minulosti kupodivu vyžadoval zdůvodnění

investic, a to prostřednictvím koeficientu návratnosti s dosti podrobným výčtem přínosů, které musely být pro příslušnou investici v předstihu pětiletky vypočteny až do jednotek korun, protože zaokrouhlená čísla byla totiž považována za projev nezodpovědného přístupu ke zpracování návrhu.

Vždy byly vypočteny jen jednorázové investiční náklady prostřednictvím prostého součtu nakupovaného hardware a software. Naprosto chyběly informace o plánovaných provozních nákladech, o přínosech a dalších skutečnostech.

Jen výjimečně se uváděly dvě skutečnosti, a sice:

- že firma musí investovat do IT, v opačném případě se stane konkurence neschopnou,
- že vysoké náklady na informační systém se firmě brzy mnohonásobně vrátí.

Je nepochopitelné, že se manažeři v současné době spokojují s tímto konstatováním. Na základě podobných banálních tvrzení jsou ochotni investovat milionové částky do informačních systémů a problematiku přínosů řešit až následně pod tíhou neúspěšně investovaných finančních prostředků.

Na druhé straně je možno uvést přístup jiných manažerů, kteří si od informačních systémů slibují přínosy nereálné a často nesmyslné. Přitom doufají, že tyto přínosy zajistí informační systémy samy prostřednictvím jejich pouhé existence ve firmě bez jejich osobního přispění manažerů.

Správný a racionální přístup k nákladům i přínosům vyplývá z poslání a metod moderního controllingu: vědomě a kvalifikovaně řídit náklady i přínosy související s návrhem, realizací a provozem informačních systémů.

5.7 Požadavky na ekonomický software

Existuje několik předpisů, které by měl účetní software splňovat. Ne každý software však těmto předpisům vyhovuje a málokterý uživatel tyto maličkosti zná. Může tedy nastat situace, že auditor nebo daňová kontrola vytkne (a případně penalizuje) nesplnění některých povinností. Existují i drahé informační systémy, které slouží mimo jiné k vedení účetnictví, a přesto některé zásady nesplňují. Na druhé straně můžeme nalézt různé programy, které jsou levné nebo zdarma a níže uvedené požadavky obsahují.

1) Povinnosti ze zákona o účetnictví § 35 odst. 3 (opravy záznamů)

§ 35 odst. 3 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, nařizuje: „Opravy (účetních záznamů) se musí provádět tak, aby bylo možno určit osobu odpovědnou za provedení každé opravy, okamžik jejího provedení a zjistit jak obsah opravovaného účetního záznamu před opravou, tak jeho obsah po opravě.“ Některý software to řeší tak, že program neumožňuje zrušení dokladu, zrušení lze provést pouze storno-dokladem, takže v evidenci zůstává původní doklad, jeho storno a jeho nová podoba. V evidenci tak jsou místo jednoho dokladu tři. Tento postup však nepodchytí situaci, kdy byl záznam změněn pouze "nepodstatně", tzn. že byl změněn tak, aby se nemuselo provádět storno (např. oprava překlepu v adrese obchodního partnera apod.). Správný postup by měl být takový, jak je citováno v zákoně.

2) Povinnosti ze zákona o účetnictví § 11 (podpisový záznam)

Z §33 vyplývá, že je možno používat písemnou nebo technickou formu záznamů. V praxi se varianta „pouze technická forma záznamů“ zatím příliš nevyskytuje. Přesto bych ráda upozornila na skutečnost, že i v technické formě musí být záznam opatřen podpisovými záznamy – viz §11. Je tedy nutno zajistit, aby každý takový záznam byl pořízen formou elektronického podpisu. Náhražka formou jakéhosi „odkliknutí“ podpisových políček, která jsou přístupná pouze po přihlášení oprávněnou osobou, je vždy zneužitelná a padělatelná. Pokud tedy software neumožňuje provedení podpisového záznamu elektronickým podpisem, není možno využívat variantu "pouze" technické formy vedení záznamů, je nutno ji kombinovat s písemnou formou.

3) Povinnost z vyhlášky 500/2002 Sb. a 472/2003 Sb. (použití směrné účetní osnovy)

Vyhláška 500/2002 Sb. definuje směrnou účetní osnovu. Umožňuje si v rámci účetní skupiny, která je označena dvoumístným číslem, definovat vlastní účetní osnovu. Směrná účetní osnovu navazuje na osnovu, definovanou dřívějšími předpisy. Přesto nyní může nastat případ, kdy účetní zadá nový účet, např. pohledávky = 316, 317, 318 nebo 319. Pro podrobnější evidenci není již nutno využívat analytické členění. Obdobně účet Peníze ze skupiny 21 může být v

rozsahu 210 až 219. Vyhláška to umožňuje, měl by to tedy umožnit i účetní software včetně zařazení tak, aby tento účet správně vstoupil do výkazů.

4) Povinnosti ze zákona o účetnictví § 4 odst. 4 (dokumentace)

Zákon o účetnictví znal a vyžadoval Projekčně programovou dokumentaci. Toto již v současné verzi zákona není vyžadováno. Prozkoumáme-li ovšem § 4 odst. 4 účetního zákona, platného v roce 2003, zjistíme, že je vyžadován záznam o vedení účetnictví: „Účetním záznamem se rozumí data, která jsou nositeli informací týkajících se předmětu účetnictví nebo jeho vedení.“ Kontrolní orgány mohou vyžadovat „záznam ... o vedení účetnictví“. Prohlášení, že účetnictví je vedeno v souladu se zákonem nebo že účetnictví je vedeno podvojně (nebo podvodně) jistě nebude postačovat. Pro sestavení požadovaného záznamu jistě poslouží dokumentace nebo alespoň seznam zásad a pravidel, podle kterých software pracuje, za které operace ručí uživatel a které jsou automatizovány. Novela účetního zákona pro rok 2004 tento paragraf zákona o účetnictví změnila, přesto zde v odstavci 10 zůstal text, který lze vysvětlit obdobně.

5) Povinnosti ze zákona o účetnictví § 11 (účetní doklady)

V tomto paragrafu je jednoznačně uvedeno, co má účetní doklad obsahovat. Protože účetní software dokáže mimo jiné i tisknout doklady, měl by obsahovat všechny náležitosti, např. místo pro podpis osoby odpovědné za účetní případ a dále místo pro podpis osoby odpovědné za jeho zaúčtování, dále okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem vyhotovení účetního dokladu.

6) Možnost účtovat ve více letech

Dokáže váš ekonomický software, abyste účtovali již v aktuálním roce, prováděli mezitímní závěrky (a mohli tak odevzdat přiznání k DPH za leden, únor... a mohli také odevzdat rozvahu či výkaz zisku a ztráty při žádosti o bankovní úvěr), aniž byste měli ukončeno účetnictví ve starém roce? A co varianta „rekonstrukce účetnictví“, kdy vedete účetnictví v aktuálním roce, ale současně provádíte rekonstrukci účetnictví v roce minulém nebo předminulém?

7) Možnost vedení podrozvahových účtů – § 13 odst. 1 písm. d)

Podrozvahové účty se využívají k evidenci například:

- závazků a pohledávek ze smluvních pokut, účtovaných do 31. 12. 2005 na podrozvahových účtech a dosud neuhrazené,
- využívání cizího majetku, ke kterému účetní jednotka nemá vlastnické právo, případně právo hospodaření s majetkem státu,
- práv, o kterých se neúčtuje (hypotéky), materiálu, jehož pořízení, uchování, udržování a sledování vyplývá z obecně platných právních předpisů, např. materiál civilní obrany.

8) Otevírání a uzavírání účetních knih podle § 17 zákona o účetnictví

Dále je nutné upozornit na požadavky, které by účetní software mohl splňovat, neboť jsou naprogramovatelné a zvyšují uživatelský komfort, i když někteří uživatelé jej však nevyužijí:

- Výpočet a tisk příznání DPH (včetně výpočtu ročního koeficientu). V operačním systému DOS bylo prakticky nemožné naprogramovat počítačový tisk tak, aby byl shodný s oficiálními formuláři, které vydává ministerstvo financí. Operační systém Windows, který je dominantní, již tyto možnosti poskytuje. Proč to tedy po programátorech nepožadovat?
- Totéž platí o formulářích daní z příjmů. Vždyť přímo v pokynech pro vyplnění DPPO (daň z příjmu právnických osob) je v bodu 2 uvedeno: „Daňové příznání lze účinně podat.... nebo na počítačových sestavách, které mají údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tiskopisem vydaným ministerstvem.“
- Předávání daňových příznání elektronickou formou. Opět cituji z pokynů: „Podání lze učinit i za použití elektronické přenosové techniky elektronicky podepsané, bude-li struktura a tvar daňového příznání, včetně jeho příloh, zveřejněna ministerstvem.“ V pokynech pro příznání DPH se o tom nehovoří, zatímco pokyny k příznání k DPPO tuto možnost (již od prosince 2002) připouští, ale struktura pro elektronickou podobu zveřejněna nebyla.
- Výpočet kalendáře daňových záloh – neznamená to opis obecného daňového kalendáře, ale výpočet výše a termínů záloh na daň z příjmů.
- Výpočet a tisk výkazů a Rozvahy podle pravidel, daných platnými vyhláškami. Sestavuje-li se závěrka zpětně, například při rekonstrukci účetnictví, měl by software sestavit výkazy podle pravidel, které byly platné v té době.

- Zaokrouhlování výkazů – aby bylo možno výkazy vytisknout a přímo odevzdat finančnímu úřadu, valné hromadě, společníkům, bance, apod. je nutné, aby byly položky ve výkazu zaokrouhleny. Zaokrouhlování ovšem není triviální záležitostí, software by to však měl umět.
- Vyhláška 500/2002 Sb. v § 4 odst. 6 požaduje, aby ve výkazech nebyly tištěny nulové řádky, takže výsledkem může být, že výkazy se měsíc co měsíc, firma co firma odlišují svým rozsahem. Dále by měl software umožnit, aby si uživatel nadefinoval vlastní výkazy. Vyhláška 500/2002 Sb. totiž stanoví pouze minimální obsah výkazů (§ 4 odst. 1).
- Sestavení přehledů o cash flow a o změnách ve vlastním kapitálu – software by měl obsahovat nástroj, který umožní uživateli nadefinovat tyto přehledy podle vlastních požadavků.
- Hospodářský rok – zákon o účetnictví v § 3 odst. 2 umožňuje vést účetnictví za jiné období, než je kalendářní rok, a to nejen v délce období, ale i v termínu zahájení a ukončení.
- Přepočítání závazků v cizí měně podle § 24 odst. 4 zákona o účetnictví.
- Sestavení přehledu o nezaplacených pohledávkách v členění obchodní, neobchodní, krátkodobé a dlouhodobé a s rozčleněním na 30, 60, 90, 180, 365 a více dní po splatnosti.
- Výpočet předpokládané finanční hotovosti (v pokladně či na běžných účtech) za předpokladu, že budou zaplacen pohledávky a závazky s datem splatnosti.
- Definice vlastních sestav export a import dat do a z jiných systémů (formáty DOC, XLS, DBF, TXT, PDF, homebanking, CCS karty apod.).
- Možnost odeslání výstupních sestav mailem – minimálně aspoň „obchodní“ tisky, jako je faktura, objednávka, potvrzení objednávky, upomínka, vzájemný zápočet.

6 Výběr vytypovaných programů

Účetní programy obecně řadíme do skupiny tzv. *ekonomických softwarů*.

Na trhu s účetními programy je obrovská nabídka. Společnosti, které se zabývají prodejem software, využívají ke své prezentaci především internet. Je však téměř nemožné najít jakýkoli ucelený přehled nejvyužívanějších programů. U těchto programů je jejich obsah, cena, technické parametry i použití proto rozdílné, aby vyhověly všem firmám různých velikostí a zaměření. Na českém trhu existuje široká nabídka účetních programů, z nichž si každá společnost může vybrat produkt, který se nejvíce blíží požadavkům své organizace.

Popis vytypovaných programů:

6.1 Microsoft Dynamics NAV

Microsoft Dynamics NAV (dříve Microsoft Navision) je integrované modulární podnikové řešení určené pro střední a velké společnosti. Microsoft Dynamics NAV používá více než 40 000 firem ve více než 30 zemích světa.

Základní moduly

➤ *Finance*

- modul je ústřední aplikací systému, ve kterém se účtují, sumarizují, zpracovávají a vykazují veškeré finanční informace. Nabízí základní funkce nezbytné pro standardní účtování jako například účetní osnovu, finanční deníky, funkce DPH, periodické deníky, možnost tvorby rozpočtů a jejich porovnání s bilancí, možnost tvorby vlastních finančních výkazů a sestav či konsolidaci firem (databází).

➤ *Nákup a závazky*

- aplikace zajišťuje úplnou správu nákupů a závazků v mezinárodním prostředí. Umožní vytvořit a evidovat dodavatele a řídit své závazky. Všechny nákupní transakce mohou probíhat v cizích měnách. Program také nabízí možnost řízení nákupního procesu od poptávky po fakturu, výpočet fakturačních slev či automatické řízení požadavků.

➤ *Prodej a pohledávky*

- modul slouží pro registraci zákazníků, řízení procesů nabídek, objednávek, faktur, vratek a dobropisů. Lze rovněž účtovat prodejní transakce v cizích měnách a spravovat tak pohledávky ve více měnách pro jednotlivého zákazníka.

- *Správce hotovosti*
 - aplikace poskytuje prostředky pro sledování peněžních účtů u finančních institucí.
- *Sklad*
 - aplikace obsahuje funkce, které pokrývají celé spektrum skladových aktivit. Podporuje každodenní prodejní a nákupní operace (příjem, výdej, nákup, prodej, transfer). Dále nabízí možnost řídit zásoby na více lokacích (skladech), evidovat neskladované zboží, tj. zboží, které není součástí zásob. Součástí aplikace je evidence alternativních dodavatelů (tj. více dodavatelů stejného zboží) včetně informace o cenách, funkce pro výpočet prodejní či nákupní množstevní slevy, evidence a práce s kusovníky apod.
- *Správce skladu*
 - nabízí základní funkčnost pro podporu zaměstnanců při příjmu zásob, přípravě objednávek pro vyskladnění, dodání zboží nebo vyskladnění pro dodávku. Umožňuje také zpracování vydaných objednávek nebo výrobní zakázky.
- *Lidské zdroje*
 - modul pomáhá zefektivňovat správu lidských zdrojů pomocí optimálního využívání údajů o zaměstnancích.
- *CRM Marketing & prodej*
 - jedná se o plně integrovanou aplikaci systému, která pomáhá efektivně využívat cenné informace o kontaktech a podporuje efektivní vztah jak s potencionálními tak i se stávajícími zákazníky. Modul umožňuje evidovat kontakty, provádět segmentaci, organizovat kampaně nebo plánovat úkoly svým prodejcům. Zároveň je možné evidovat všechny interakce (aktivity) navázané s kontaktem, jako jsou telefonní hovory, e-maily, schůzky, korespondence, fakturace, upomínky, apod.
- *CRM Servis*
 - modul podporuje poskytování servisních služeb tak, aby vyhovovaly vzrůstajícím potřebám zákazníků.
- *Zdroje*
 - aplikace umožňuje optimální správu lidských zdrojů a vybavení. Zdrojem může být osoba nebo stroj. Umožňuje rovněž využití zaměstnanců a vybavení a s její pomocí lze přesně monitorovat náklady na zdroje a jejich využití.
- *Projekty*
 - tato oblast aplikace slouží pro evidenci, vytváření a sledování projektů. Umožňuje také vytvářet rozpočty pro libovolné časové období, a to jak pro celý projekt, tak

pro jeho detailnější úrovně (fáze, úlohy, kroky). Součástí aplikace je rovněž sledování spotřeby a fakturace zákazníkovi, a to v rámci každého projektu.

➤ *Dlouhodobý majetek*

- představuje komplexní nástroj pro organizaci, správu a účtování dlouhodobého majetku společnosti. Umožňuje například evidovat všechny podstatné informace jako jsou pořizovací náklady, náklady na údržbu a zásady pro pojištění. Protože aplikace Dlouhodobý majetek pracuje s daty v reálném čase, jsou pravidelné kalkulace výnosů a nákladů vždy přesné a aktuální.

➤ *Výroba*

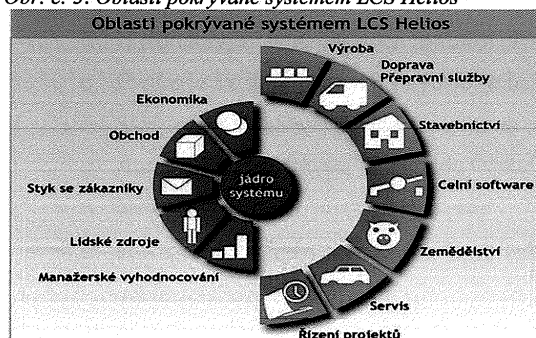
- je univerzální řešení řízení výroby. Zajišťuje přesnou integraci výrobních aktivit a umožňuje tak hladký a „bezpapírový“ tok informací z dílny až do účtové osnovy. Představuje praktické řešení adaptované způsobu práce uživatele, a to bez ohledu na přístup k výrobě.

6.2 LCS Helios, LCS Noris

6.2.1 LCS Helios

Uvedený informační systém je určena pro středně velké a menší firmy. Díky modulární struktuře a progresivní technologii Microsoft je nejčastěji implementován v podnicích zabývajících se výrobou, službami i obchodem. Systém umožňuje integrovat všechny běžné kancelářské aplikace a také propojit většinu dosud využívaných nezávislých systémů. Lze tak zautomatizovat toky dat a využívat informačních vazeb. V ČR je přes 3000 uživatelů.

Obr. č. 3: Oblasti pokrývané systémem LCS Helios

Zdroj: http://www.lcs.cz/?page=cs_helios_system-modules

Moduly systému

➤ *Jádro systému*

- Jazyk anglický, německý, polský
- Nástroje přizpůsobení

➤ *Ekonomika*

- Účetnictví
 - Přímé napojení LCS Helios - MS EXCEL a MS WORD
 - Možnost libovolného členění účetních dokladů
 - Umožňuje účtování na nižší organizační jednotky podniku
 - Možnost účtování zahraničních měn dle platného kurzovního lístku
 - Automatické rozúčtování DPH při pořizování účetního zápisu
 - Přehled o stavu účtu či střediska v každém okamžiku
 - Přehled o stavu účtu v zahraniční měně
 - Vedení a tisk saldokonta podle různých kritérií a různých měn
 - Tisk předběžných sestav z dokladů, které se ještě můžou opravit
 - Automatické vytvoření podkladů pro daňové přiznání DPH
 - Import účetních dokladů
 - Nastavení vnitřních práv programu až na úroveň přístupu pro čtení a zápis
- Banka
 - Vystavování platebních příkazů
 - Elektronické odeslání platebních příkazů
 - Předávání platebních příkazů peněžnímu ústavu modemem nebo na disketách
 - Automatické zaúčtování bankovního výpisu do modulu Účetnictví
- Pokladna
 - Možnost definovat až 999 typů pokladen
 - Vedení pokladny v libovolné cizí měně
 - U jednotlivých typů pokladen možnost předdefinovat účetní předkontace
 - Evidence a tisk příjmových a výdajových dokladů
 - Sledování a tisk stavu pokladen po dnech (denní konta pokladny)
 - Automatické zaúčtování do modulu Účetnictví
 - Nastavení vnitřních přístupových práv
 - Pořizování a údržba pomocných číselníků (číselník kurzovních lístků, číselník odběratelů, dodavatelů, apod.)

- Majetek
 - Evidence hmotného, nehmotného a drobného investičního majetku
 - Vedení daňových odpisů ve všech variantách podle platných právních předpisů
 - Částečné odpisy, pozastavení odpisu pro vybrané období, nastavení uživatelského odpisu
 - Vedení účetních odpisů s možností odepisování za libovolné období
 - Automatický přenos odpisů do modulu Účetnictví pomocí kódů zaúčtování
 - Přehled předpokládaných daňových odpisů na další období
 - Sledování historie majetku
- *Obchod*
 - Oběh zboží – nákup a prodej, výrobní čísla, čárové kódy, celní sklad, kusovníky, daňový sklad, odloučená pracoviště, internetový obchod
 - Zakázky
 - Kontrakty
- *Styk se zákazníky*
 - Fakturace a pošta
 - Pokladní prodej
 - CRM – řízení vztahů se zákazníky
- *Lidské zdroje*
 - Mzdy
 - Personalistika
- *Manažerské vyhodnocování*
 - Manažerské rozhraní
 - Účetní výkazy – finanční analýza, konsolidace, mezinárodní účetní standardy
 - Kalkulace
- *Výroba*
 - Technická příprava výroby – řízení výroby, varianty výroby
 - Kapacitní plánování
- *Doprava*
 - Kniha jízd
 - Cestovní náhrady
 - Silniční daň
- *Přepravní služby*
- *Celní software*

- Cla
- Intrastat
- *Zemědělství*
- *Řízení projektu*

6.2.2 LCS Noris

Základem informačního systému LCS Noris je aplikační jádro a sada standardních modulů, které využívá prakticky každá firma či organizace. Systém LCS Noris je plně integrován s produkty Microsoft, jako jsou programy MS Office, MS Project či MS Exchange včetně elektronické pošty a faxu.

Moduly systému

- *Jádro*
- *Řízení podniku*
 - Vyhodnocení ukazatelů – obsahuje tři základní nástroje:
 - Ukazatele
 - Rozvrhování
 - Rezervy
 - Řízení CashFlow
 - Finance - faktury došlé, dobropisy, JCD, splátky faktur
 - - faktury vydané, dobropisy, splátky faktur
 - - platební kalendáře smluv
 - Odpisy pohledávek
 - Karty pohledávek
 - Smlouvy
 - Evidence smluv
 - Typy smluv
 - Etapy smluv
 - Stav a události smluv
 - Platební kalendář
 - Splátkový kalendář
 - Porady
 - Program porady

- Místnosti
- Úkoly
- *Ekonomika*
 - Účetnictví
 - organizace a kreditní systém
 - účtový rozvrh a omezení účtování
 - účetní doklady - deník
 - vzájemné zápočty
 - časové rozlišení
 - saldokonto
 - základní účetní vyhodnocovací nástroje
 - účetní uzávěrka
 - daňová uzávěrka - DPH
 - roční účetní uzávěrka
 - Fakturace přijatá
 - faktury došlé tuzemské i zahraniční
 - faktury došlé zálohové
 - přijaté sankční faktury
 - dobropisy došlé
 - JCD
 - Fakturace vydaná
 - faktury vydané tuzemské i zahraniční
 - faktury vydané zálohové
 - vydané sankční faktury
 - dobropisy vydané
 - vnitropodnikové faktury
 - upomínky
 - Pokladna
 - Banka
 - Majetek
 - Zakázka
 - Kniha jízd
- *Lidské zdroje*
- *Logistika*

- Obchodní sklad
- Interní sklad
- Operativní evidence materiálu
- CRM
 - Marketing
 - Provozní (Sledování Organizací, jejich Expozitur, Kontaktních osob, Zaměstnanců, Marketingové akce, atd.)
 - Trh a produkty
 - Sledování profilů firem

6.3 Money S3

Software je určen pro malé a střední firmy v České republice a je vhodný i pro neziskové organizace. V ČR je naimplementováno přes 36 000 instalací.

Tab. č. 3: Verze pro podnikatelské subjekty:

	Adresář	Daňová evidence	Podvojně účetnictví	Sklad	Mzdy do 10 zam.	Mzda nad 10 zam.	Evidence majetku	Kniha jízd	Import a export dat	Homebanking	Objednávky	Internetové obchody	Intrastat
Money S3 Start	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Money S3 Mini	•	•					•	•	•	•		•	•
Money S3 Lite	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
Money S3 Standard	•	•	•				•	•	•	•		•	•
Money S3 Business	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•
Money S3 Market	•	•		•			•	•	•	•	•	•	•
Money S3 Office	•	•	•		•		•	•	•	•		•	•
Money S3 Professional	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
Money S3 Premium	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

Zdroj: <http://www.money.cz/money/komplety/?popup=3>

Popis modulů

	Ovládání systému		Kniha jízd
	Adresář		Tiskové výstupy
	Daňová evidence (Jednoduché účetnictví)		Import a export dat
	Podvojně účetnictví		Homebanking
	Fakturace		Internetové obchody
	Skladové hospodářství a objednávky		Bezpečnost dat
	Mzdy a personalistika		Money Dnes 2004
	Evidence majetku		

➤ *Adresář*

- Přehledné vedení kontaktů
- Adresní klíče
- Evidence akcí s kontaktem
- Hromadné adresní operace a tisk štítků

➤ *Podvojně účetnictví*

- Předkontace
- Účtová osnova
- Saldo
- Účetní deník
- Interní doklady
- Banka, pokladna
- Závazky, pohledávky
- Daň z přidané hodnoty
- Aparát kontroly úhrad
- Účetní tiskové sestavy a přehledové sestavy
- Závěrkové operace - uzavření roku, počáteční stavy
- Číselné řady a seznamy

➤ *Fakturace*

- Vystavené a přijaté faktury
- Předpřipravené typy faktur

- Faktury bez položek
- Faktury s položkami: ruční a nebo s vazbou na sklady, objednávky
- Hromadná fakturace
- *Skladové hospodářství a objednávky*
 - Sklady, skladové skupiny a kmenové karty
 - Práce s cenami, cenové hladiny
 - Evidence výrobních čísel a dodávek
 - Skladové doklady a inventury
 - Skladové přehledové sestavy
 - Hromadné operace
 - Poptávky - nabídky - objednávky
- *Mzdy a personalistika*
 - Seznam zaměstnanců
 - Zpracování mezd
 - Doplnkové seznamy
 - Zaúčtování záloh a mezd
 - Tiskové sestavy mezd
 - Target S3 - pokročilé možnosti vedení personalistiky a mezd
- *Evidence majetku*
 - Drobný/dlouhodobý majetek
 - Leasingový majetek
 - Tiskové sestavy
- *Kniha jízd*
 - Kniha jízd
 - Evidence vozidel
 - Evidence řidičů
- *Homebanking*
 - Příkazy k úhradě
 - Výpis z účtu, kurzy devizového trhu
 - Podporované banky

6.4 Pohoda

Tento systém je účetní, ekonomický a informační systém, který je určen pro malé až střední firmy z řad fyzických i právnických osob. Systém je oborově neutrální a je určen nejen pro živnostníky, podnikatele a společnosti, které se zabývají obchodem a poskytováním služeb, ale také i pro svobodná povolání a podvojně účtující příspěvkové a nevýdělečné organizace. Umožňuje vést účetnictví i daňovou evidenci a je vhodný pro plátce i neplátce DPH.

Tab. č. 4: Verze programu Pohoda

POHODA Mini	jednoduché účetnictví pro drobné podnikání
POHODA Lite	jednoduché účetnictví
POHODA Standard	jednoduché účetnictví, sklady, mzdy
POHODA Profi	podvojně účetnictví
POHODA Premium	podvojně účetnictví, sklady, mzdy
POHODA Komplet	podvojně a jednoduché úč., sklady, mzdy
POHODA Jazz	obchodní varianta bez účetních agend

Zdroj: <http://www.stormware.cz/pohoda/>

Popis modulů

- **Adresář** - je srdcem programu, umožňuje vyhledání adres dle libovolných kritérií, jejich třídění a tisk,
 - Správa dokumentů - obsahuje dopisy, smlouvy, ceníky či jakékoliv jiné dokumenty, určené pro konkrétního adresáta.
 - Vazba na účetnictví - seznam souvisejících účetních dokladů klienta.
 - Komunikační funkce - důležitým nástrojem jsou funkce pro sestavení slučovacího dokumentu hromadné korespondence nebo funkce pro zaslání hromadné zprávy prostřednictvím e-mailu nebo SMS.
 - Tiskové sestavy - adresy lze tisknout na české poštovní poukázky, průvodky, podací archy, obálky, adresní štítky, apod.
- **Daňová evidence**
 - Peněžní deník - vytváří se automaticky při zápisu a opravách dokladů v agendách Banka a Pokladna a to po zvolení předkontace zaúčtování.
 - Banka - provádí se zde zápis výpisů z účtů, a to převážně formou likvidace pohledávek a závazků. Pomocí funkcí pro homebanking načte všechny zvolené

výpisy, a to i z různých bank, a následně provede postupné spárování, likvidaci a zaúčtování všech položek.

- Pokladna – provádí se zde vystavování a evidenci výdajových a příjmových hotovostních účetních dokladů, nákup a prodej skladových zásob za hotové a zápis hotovostních úhrad pohledávek a závazků.
 - Likvidace pohledávek a závazků – používá se pro souhrnnou účetní operaci určenou k zápisu úhrad pohledávek a závazků.
 - Daň z přidané hodnoty - zpracovává veškerou agendu týkající se DPH automaticky z prvotních daňových dokladů zapsaných do programu. Program podporuje členění DPH podle struktury daňového přiznání.
 - Daň z příjmů - výpočet daně lze provést kdykoliv v průběhu účtování, nemá žádný vliv na zaúčtované doklady.
- *Účetnictví* - program umožňuje účtování prostřednictvím předkontací, přímé účtování na souvztažné účty.
- Účtová osnova
 - Předkontace
 - Účetní deník - vytváří se automaticky při zápisu a opravách prvotních dokladů.
 - Saldo - sleduje vynulování částek strany MD a D uvnitř jednotlivých skupin spárovaných dokladů.
- *Fakturace* - v jednotlivých agendách je možné při zadávání využívat adresář obchodních partnerů a provázanost s objednávkami a skladovým hospodářstvím. Program podporuje rozúčtování a evidenci DPH dle zákonných požadavků.
- Přijaté objednávky - skladové položky vložené do přijaté objednávky je možné danému odběrateli zarezervovat. Objednávku lze poté využít pro automatické vytvoření faktury.
 - Vydané objednávky - opakující se objednávky lze vystavovat pomocí kopie předešlé, shodné nebo podobné objednávky. Pokud je více opakujících se typů objednávek, lze pro každý z nich založit a pojmenovat šablonu.
 - Vydané faktury - formulář faktury je rozdělen na dvě části, na záhlaví a fakturační položky.
 - Ostatní pohledávky - ostatní nefakturační pohledávky se pro přehlednost zapisují do samostatné agendy. Program automaticky generuje pohledávky nadměrného odpočtu DPH.

- Přijaté faktury - lze zapisovat jak rychlým účetním způsobem, tak s podrobným rozepsáním jednotlivých položek. Položky se zapisují ručně nebo se přímo vkládají ze seznamu skladových zásob.
- Ostatní závazky - se pro přehlednost zapisují do samostatné agendy. Program automaticky generuje závazky splátek leasingového majetku, závazky vůči finančnímu úřadu, zdravotním pojišťovnám a správě sociálního zabezpečení a další závazky vyplývající z mezd zaměstnanců.
- Příkazy k úhradě
- Skladové hospodářství - skladové agendy lze využít pro reálné vedení libovolného počtu skladů. Systém podporuje záruky, šarže, výrobní čísla a individuální ceníky.
 - Ocenění skladu
 - Skladové zásoby v daňové evidenci - zásoby jsou evidovány v knize zásob, resp. na skladových kartách.
 - Skladové zásoby v účetnictví - způsob účtování zásob rozhoduje o tom, jaký vliv budou mít pohyby zásob v návaznosti na finanční účetnictví.
 - Evidence pohybu zásob
- *Mzdy a personalistika* - evidence umožňuje zpracování mezd malé a volitelně i velké organizace nad 25 zaměstnanců. Program podporuje penzijní připojištění, životní pojištění a taktéž i úrazové pojištění placené zaměstnavatelem. Mzdy jsou automaticky zaúčtovány do deníku a uživatel má možnost provést i roční zúčtování záloh daně z příjmů.
 - Personalistika – evidují se zde údaje o zaměstnancích podniku. Kromě všeobecných údajů pro účely evidence obsahuje složku mzdových údajů, které jsou podkladem pro výpočet mezd, sociálního a zdravotního pojištění a daně z příjmů. Ke každému zaměstnanci lze nastavit odčitatelné položky, způsoby zdanění a odvody pojistného, pravidelné srážky a nepřítomnost v zaměstnání.
 - Mzdy - mzdová agenda je určena pro malé organizace, které zaměstnávají méně než 25 zaměstnanců. Malé organizace neposkytují svým zaměstnancům dávky nemocenského pojištění, to za ně provádí správa sociálního zabezpečení.
 - Pojišťovny - agendy slouží k zápisu bankovních účtů pro úhrady zdravotního a životního pojištění zaměstnanců.
 - Penzijní fondy - agenda slouží k zápisu bankovních účtů pro úhrady příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění zaměstnanců.

➤ *Evidence majetku*

- Dlouhodobý majetek – program automaticky vypočítá a zaúčtuje daňové odpisy.
- Leasingový majetek - po zadání potřebných údajů program připraví splátky podle splátkového kalendáře pro celou dobu nájmu a postará se o výpočet daňově uznatelných nákladů.
- Drobný majetek

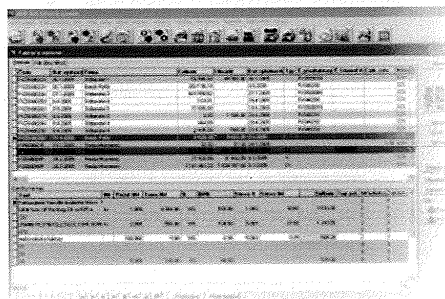
➤ *Homebanking* - je sada funkcí programu, umožňujících vytvářet a zpracovávat soubory, používané k přenosu dat mezi bankou a jejím klientem.

6.5 MRP (Ekonomicko-účetní agendy)

Software je určen zejména pro soukromé podnikatele, malé a střední firmy, a to až do stovek zaměstnanců. Je dodáván také v modifikaci pro síť LAN a v multiverzích, které využívají zejména profesionální účetní firmy. V ČR je naimplementováno přes 100 000 instalací.

6.5.1 MRP K/S - účetní systém 3. generace

Obr. č. 4: Modul „Účetnictví“²

- účetní systém s architekturou Klient/Server je určen pro firmy menší, střední nebo i větší, které vedou účetnictví v počítačové síti. Zejména však pro ty uživatele, kteří znají hodnotu vlastních firemních dat. Tento účetní systém je také možné provozovat pouze na jednom počítači. Výhodou této

rozsáhlé a mohutné aplikace je uživatelská jednoduchost.

² Zdroj: <http://www.mrp.cz/software/ucetnictvi/ks/index.asp>

Základní moduly

- *Účetní deník* - s možností vedení účetnictví na syntetických a analytických účtech s podrobnými výstupními sestavami jako např. hlavní kniha syntetické a analytické evidence, saldokonto, seznam daňových dokladů, výpočet a tisk příznání k DPH, vedení pokladen v tuzemské i cizí měně, pokladní doklady, výkaz zisků a ztrát, předvahu, rozvahu, cash flow apod.
- *Přijaté/vydané faktury* - s výstupními sestavami jako např. daňový doklad, dobropis, vrubopis, dodací list, upomínka, seznamy úhrad, příkaz k úhradě jednoduchý i hromadný, ostatní pohledávky a závazky, pokladní doklady apod.
- *Evidence obalů* - tento modul pomůže podnikatelským subjektům splnit povinnosti vyplývající ze zákona č.477/2001 Sb.
- *Sklady* - s výstupními sestavami jako např. příjemka a výdejka, seznam pohybů, obraty podle druhů pohybů, seznamy karet, inventury, ceníky, apod.
- *Dodavatelé/odběratelé* - s možností různého vyhledávání.
- *Pomocné knihy* - přijaté/vydané objednávky, hmotný a nehmotný majetek, kniha zakázek, kniha jízd s výstupními sestavami, kniha příkazů k úhradě a bankovních výpisů, kniha pokladny.
- *Daň z příjmu právnických osob* - ulehčuje práci při přípravě daňových příznání a taktéž umožňuje i tisk příslušných formulářů.
- *Údržba dat a Nastavení* uživatelských práv k jednotlivým modulům
- *Multiverze* - umožňuje přehledné vedení účetnictví mnoho let zpětně. Profesionální účetní firmy mohou pomocí tohoto modulu vést účetnictví teoreticky až 9998 firmám.
- *Manažerské grafické analýzy v animovaném (3D) zobrazení* - ocení jej zejména firemní manažeři a ekonomové, protože dokáží v grafické formě analyzovat situaci ve firmě, to nejen za jednotlivé dny, ale až několik let zpětně.

Jednotlivé moduly jsou vzájemně provázány. Kromě výše uvedených modulů umožňuje systém vzájemné provázání i s moduly *Mzdy a personalistika*, *Pošta a Maloobchod* z Vizuálního účetního systému. Celý systém má uživatelsky modifikovatelné výstupní sestavy. Výstupy dokáže exportovat i do jiných Windows aplikací. Pomocí *MRP E-mail manažeru* dokáže rozesílat objednávky, faktury a proforma faktury po Internetu a navazuje na *MRP-Internetový obchod*. Systém MRP-K/S je postaven na databázovém serveru.

6.5.2 MRP - Vizuální účetní systém

Obr. č. 5: Modul „Vydané faktury“³

Číslo	Stav	Objekt	Číslo	Učtová	Stav	Objekt
20030004 27.06.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 01.06.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 04.07.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 01.06.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 04.07.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 01.06.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 04.07.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 01.06.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004
20030004 04.07.2002	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004	20030004

- je určen pro práci ve Windows 9x/NT/2000/XP. Jedná se o modulární systém. Uživatel zde není nucen ke koupi celého systému, ale jenom těch modulů, které k práci nezbytně potřebuje. Na celý systém je prováděn pravidelný upgrade, a to jak po stránce legislativní, tak i po

stránce rozvoje jednotlivých funkcí. Je plně "myšoidní", manažerské grafické analýzy hospodaření má v animovaném 3D zobrazení, dodávané výstupní sestavy jsou uživatelsky modifikovatelné apod.

Základní moduly

- Daňová evidence (dříve Jednoduché úč.)
- Účetnictví (dříve Podvojný úč.)
- Daň z příjmu
- Manažerské grafické analýzy v animovaném 3D zobrazení
- Fakturace
- Sklady
- Mzdy a personalistika
- Evidence majetku
- Maloobchod
- Pošta

³ Zdroj: <http://www.mrp.cz/software/ucetnictvi/vizualni/index.asp>

6.5.3 MRP - Univerzální účetní systém

Obr. č. 6: Modul „Adresář“⁴

- je určen pro práci v operačních systémech Windows 3.1/9x/NT/2000 a MS-DOS. Jedná se o modulární systém. Uživatel zde není nucen kupovat si celý systém, ale pouze ty moduly, které k práci nezbytně potřebuje. Získal si oblibu

zejména u konzervativnějších uživatelů, kteří požadují co největší jednoduchost ovládání bez nutnosti používat polohovací zařízení (myš, apod.). Na celý systém je prováděn pravidelný upgrade, a to jak po stránce legislativní, tak i po stránce rozvoje jednotlivých funkcí. Je málo náročný na hardwarové vybavení počítačů.

Základní moduly

- Daňová evidence (dříve Jednoduché úč.)
- Účetnictví (dříve Podvojný úč.)
- Daň z příjmu
- Manažerské grafické analýzy
- Fakturace
- Sklady
- Mzdy a personalistika
- Evidence majetku
- Pošta
- Kniha jízd
- Doprava
- Výroba
- Maloobchod
- Restaurace

⁴ Zdroj: <http://www.mrp.cz/software/ucetnictvi/univerzalni/index.asp>

6.6 Abra

6.6.1 Abra Classic

- Jedná se o ekonomický software pro malé a drobné podnikatele a živnostníky. Je určen pro instalaci na lokální počítač, pro jednu i více firem. Jedná se o program v prostředí Windows, který respektuje všechny jeho zvyklosti v oblasti ovládání a práce s programem.

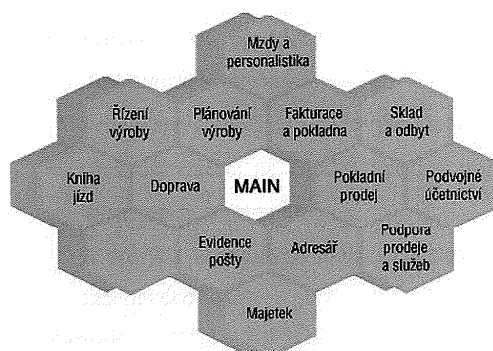
Popis modulů

- *Peněžní deník* - automaticky se sestavuje ze zadaných dokladů a další sestavy s rozbohem příjmů a výdajů podle typu. Nechybí uzávěrková funkce včetně tisku uzávěrkových výkazů. Do uzávěrky se zahrnují odpisy majetku.
- *Faktury* - v systému lze pořizovat faktury a vést knihu vystavených i přijatých faktur. Lze zadávat a sledovat úhrady jednotlivých faktur, provádět storna, zjistit seznam neuhrazených faktur a vystavit upomínku zaplacení.
- *Pokladna* - v části hotovostních pokladních dokladů lze vytvářet a evidovat účtenky na příjem a výdej hotovosti v pokladně. Z hotovostních dokladů lze sestavit pokladní deník se zobrazením obrátů a zůstatku.
- *DPH evidence* - všechny daňové doklady se automaticky po vytvoření promítají do DPH evidence. Výstupem je seznam daňových dokladů nebo přímo formulář k přiznání DPH za zvolené období.
- *Adresář firem* - pro jednodušší vystavování dokladů opakovaně pro stejné firmy je k dispozici vestavěný adresář firem. Z něj lze jednoduše vybírat firmy do dokladů, zadávat firmy nové, nebo údaje u stávajících opravovat.
- *Evidence majetku* - poskytuje přehled o kartách drobného investičního majetku. Investiční majetek má přímou vazbu odpisů do uzávěrky.
- *Skladová evidence* - zboží, materiál i práce se eviduje na skladových kartách. Ty se člení do menu a obsahují pět prodejních cen a možnost evidence v různých jednotkách. Program umožňuje mazat a opravovat libovolné doklady a provádět inventuru.

6.6.2 ABRA Gold

- je ekonomický software pro menší a střední firmy, který je řešen modulárně, což znamená, že si každý uživatel může zvolit pouze ty moduly, které potřebuje popř. další kdykoliv později doplnit. Jednotlivé moduly při spojení do celku na sebe navazují a navzájem spolupracují. Celý systém je možno provozovat v síťové verzi, v distribuované instalaci na více poboček (podporuje přenosy dat) a také v multiverzi pro více firem.

Obr. č. 7: Popis modulů systému

Zdroj:

➤ *Podvojně účetnictví*

- definovatelná účetní osnova a účetní výkazy
- automatizace zaúčtování, účtování volitelně přímo do deníku nebo přes agendu účetních žádostí
- pevná vazba mezi prvotními doklady a jejich zaúčtováním nedovoluje vznik rozdílů
- agenda bankovních výpisů, platebních příkazů, platební kalendář, elektronický styk s bankou
- sestavení a přímý tisk příznání DPH
- opakovatelná roční uzávěrka

➤ *Fakturace a pokladna*

- obsahuje základní agendy odeslaných faktur, došlých faktur a pokladny
- došlé i vystavené dobropisy, došlé i vystavené zálohové listy
- agenda upomínek a penalizačních faktur s možností hromadného generování
- agendy kurzových rozdílů pro knihy faktur, evidence JCD s vazbou na faktury

- knihy faktur, přehledy nezaplacených, pokladní deník, výstupní funkce pro vyhodnocení prodeje
- automatické zařazení dealerů do skupin podle dosaženého obrátu
- on-line sledování nezaplacených faktur klienta při fakturaci
- *Pokladní prodej*
 - slouží k prodeji v maloobchodní prodejně
 - plně nahrazuje elektronickou registrační pokladnu s on-line vazbou na sklad
 - dovoluje připojení pokladních periférií - peněžního šuplíku, displeje, čtečky čárového kódu a tiskárny účtenek
- *Sklad a odbyt*
 - vedení skladové evidence i pro více skladů, návazné agendy došlých a vystavených objednávek
 - vedení stavu zboží na skladových kartách
 - možnost vrácení na sklad se skladovou vratkou a návazným vrácením peněz nebo vystavením dobropisu
 - u došlých objednávek možnost rezervace zboží na skladě a vazba na vystavení zálohového listu
- *Adresář*
 - evidence firem - obchodních partnerů, evidence lidí v těchto firmách
 - rychlé vyhledávání
 - sleva vázaná k firmě, členění do dealerských skupin
 - tvoření výběrů z adresáře bez nutnosti duplikace firem (např. rozdělení na odběratele a dodavatele)
 - tisky adres ve formě seznamu nebo na štítky
- *Majetek*
 - agenda investičního majetku a drobného investičního majetku
 - obsahuje agendy majetku v pořízení, v evidenci a vyřazeného majetku
 - členění podle typu, fyzického umístění a odpovědné osoby
 - daňové i účetní odpisování podle zadaných odpisových skupin, volitelně roční nebo měsíční
 - automatická kalkulace odpisů s možností sestavení odpisového plánu

- *Mzdy a personalistika*
 - evidence personálních listů, mzdových listů, pracovních poměrů, průměrů, srážek a výpočet mezd
 - pomocné tabulky jako seznam zdravotních pojišťoven, daňová tabulka, pracovní kalendář, typy srážek, typy nemocenských dávek atd.
 - nástroje pro zjišťování personálních a mzdových informací podle zadáných podmínek ve formě definovatelných dotazů
- *Evidence pošty*
 - evidence došlé pošty, třídění, evidence předání a zpracování
 - evidence odeslané pošty
 - tisk poštovních složenek, průvodek, štítků a plachet (soupisů odesílaných zásilek pro hromadné podání na poště)
- *Kniha jízd*
- *Doprava*
- *Plánování výroby*
 - zpracování technologické přípravy výroby
 - výpočet a modelování kalkulace nákladů na výrobek
 - tvorba technologické a výrobní dokumentace
 - výstupní funkce poskytují přehledy stavu, rezervace a čerpání materiálu
 - funkce pro příjem polotovarů a výrobků na sklad, výdej materiálů a polotovarů ze skladu, převod polotovarů mezi středisky
 - volba kusové nebo sériové výroby
 - možnost provádět výpočty se započítáním technologicky nutných ztrát na jednotlivých výrobních operacích
- *Řízení výroby*
 - evidence pracovních lístků, zmetkových hlášenek a příjmů z kooperačních zakázek
 - nedokončená výroba a její ocenění, zaúčtování a inventarizace
 - sledování plnění plánu a výkonových norem
 - evidence nástrojů, sledování životnosti a opotřebení
 - podpora norem ISO 9000 sadou funkcí, které dovolují po zadání konkrétního výrobku a jeho sériového čísla nebo šarže vyhledat příslušnou technologickou dokumentaci
- *Podpora prodeje*

6.6.3 ABRA G2

- informační systém je určený pro malé firmy využívající třívrstvou technologii Client/Server se všemi výhodami, které přináší. Mezi ně patří především stabilita, bezpečnost a otevřenost.
Systém je dodáván v jednonoživatelské (lokální) nebo síťové verzi až pro čtyři uživatele.

6.6.4 ABRA G3

- patří do kategorie Enterprise Resource Planning (ERP), které představují účinný nástroj pro řízení celé firmy. Na rozdíl od jednoduchých účetních a ekonomických aplikací umožňuje propojit plánování a řízení všech klíčových podnikových procesů, a to jak na operativní, tak i strategické úrovni. Program je součástí produktové řady, která je koncipována tak, aby podporovala rozvoj firem.

Systém ABRA G3 se skládá z jednotlivých modulů, které jsou vzájemně úzce provázané. Uživatel však nemusí pořizovat všechny dostupné moduly, ale může systém postupně rozšiřovat tak, jak rostou jeho nároky na pokrytí jednotlivých firemních procesů.

ABRA G3 je tvořena souborem modulů pro zpracování účetnictví, fakturace, skladového hospodářství, vedení pokladny a banky s přímým napojením na homebanking, evidenci majetku, mezd a personalistiky. Obsahuje ale i specializované moduly pro plánování a řízení výroby, CRM nebo modul pro maloobchodní prodej.

6.6.5 ABRA G4

- systém je tvořen souborem modulů pro zpracování účetnictví, fakturace, skladového hospodářství, vedení pokladny a banky s přímým napojením na homebanking, Majetek, Mzdy nebo personalistiku. Systém obsahuje i specializované moduly pro plánování a řízení výroby, CRM nebo modul pro maloobchodní prodej. Jednou z mnoha výhod tohoto systému je například provázanost agend, která dovoluje vysokou koncentraci funkčnosti do místa použití, moderní koncepce uživatelského prostředí či snadné přizpůsobení aplikace potřebám společnosti.

Tato třívrstvá Client/Server aplikace umožňuje bezproblémové zpracování většího objemu dat.

7 Vytvoření a vyhodnocení dotazníku

7.1 Vytvoření dotazníku

DOTAZNÍK

Hodnocení účetních softwarových programů obchodních firem v ČR (softwarových informačních systémů)

Správnou odpověď prosím označte nebo doplňte.

1. Právní forma společnosti

- společnost s ručením omezeným
- akciová společnost
- veřejná obchodní společnost
- komanditní společnost
- fyzická osoba

2. Počet zaměstnanců

- od 1 do 10
- od 11 do 20
- od 21 do 50
- od 51 do 100
- více než 100

3. Čím se společnost zabývá?

- Pouze obchodní činnost
- Výroba + obchod
- Poskytování služeb + obchod
- Jiná činnost.....

4. Má Vaše činnost charakter zakázkové činnosti?

- Ano
- Ne

5. Název používaného účetního programu

▪

6. Jak dlouho používáte Váš stávající účetní program

- 1 rok
- 2 roky až 4 roky
- více jak 5 let

7. Jste spokojeni s účetním programem, který užíváte?

- Velmi spokojeni
- Spíše spokojeni
- Spíše nespokojeni
- Nespokojeni

8. Co u používaného programu postrádáte, popř. co by bylo potřeba změnit?

▪

9. Chtěli by jste účetní program změnit?

- Ano
- Ne
- Nevím

10. Podle jakých kritérií jste Vámi užívaný program vybírali? Označte i více možností současně.

- Cena
- Na základě doporučení
- Snadná ovladatelnost
- Robustnost, stabilita, bezpečnost
- Na základě referencí – počtu instalací
- S minimálními možnostmi dalších úprav (krabicové řešení), ale levné řešení
- S možnostmi dalších úprav na zakázku – ale dražší řešení
- Jiné -

11. Domníváte se, že je na našem trhu dostatečný výběr kvalitních účetních programů?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

12. Používáte kromě hlavního informačního systému ještě jiné programy nutné pro každodenní provoz firmy ?

- TPV – technická příprava výroby
- Samostatný SW pro obchodní činnost
- Samostatný SW pro evidenci a vyhodnocování zakázek
- Samostatný SW pro servisní činnost a služby
- Samostatný SW pro správu, oběh a archivaci dokumentů
- Samostatný SW pro podporu systému řízení jakosti (dle norem ISO)
- Samostatný SW pro mzdy a personalistiku
- Jiný (uveďte, prosím, pro jakou oblast).....
- NE – nepoužíváme, vše nám řeší hlavní informační systém
- NE – nepoužíváme, ale potřebovali bychom nějaký další software kromě našeho hlavního informačního systému

7.2 Vyhodnocení dotazníku

Vytvořený dotazník byl odeslán a rozdělán mezi 302 uživatelů ekonomických informačních systémů, z nichž se vrátilo celkem 106 vyplněných dotazníků. Dotazníky byly směřovány na ty uživatele informačních systémů, kteří pracují převážně v ekonomickém úseku nebo jako správci IS v dotazovaných společnostech. Na základě zodpovězených otázek jsem vyhodnotila tyto dotazníky a provedla níže uvedené přehledy.

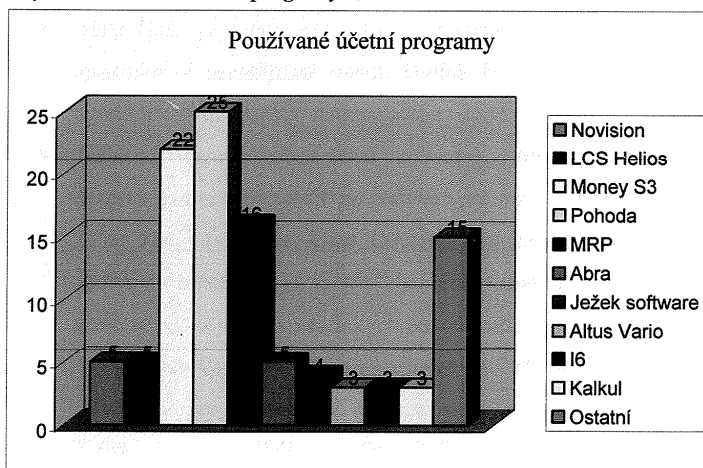
Osloveno bylo 76% společností s ručením omezeným, 15% akciových společností a 9% fyzických osob. Nejčastěji se jedná o malé a středně velké společnosti, zabývající se obchodní činností včetně výroby a poskytování služeb.

Zakázkovou činností se zabývá 60% dotazovaných společností.

Větší polovina dotazovaných používá ekonomický informační systém více jak 5 let.

Mezi nejpoužívanější programy z vyhodnocených dotazníků patří:

Graf č. 1: Používané účetní programy

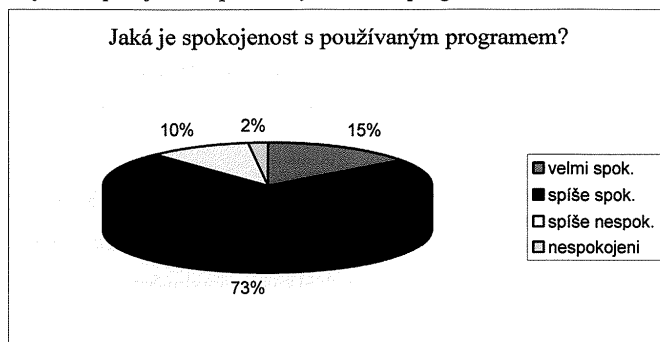

Zdroj: vlastní

- *Novision* (výrobce Microsoft s.r.o.) – s tímto programem jsou uživatelé v podstatě spokojeni a nechtějí jej měnit. Chybí jim pouze tisk daňového přiznání. Rovněž musí používat samostatný software pro výrobu, mzdy a personalistiku.
- *LCS Helios* (výrobce LCS s.r.o.) – tento systém je pro dotazované uživatele složitější, a proto uvažují o změně ekonomického softwaru.

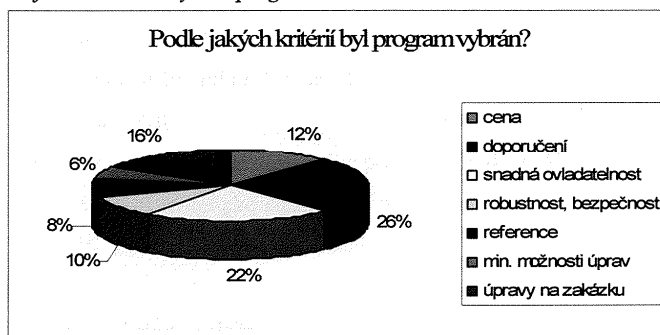
- *Money* (výrobce Cíglér software s.r.o.) – celá polovina dotazovaných uživatelů je s tímto programem vcelku spokojena a nejsou nuceni jej proto měnit. Nepoužívají žádný samostatný SW, všechno řeší v uvedeném IS.
Druhá polovina dotazovaných naopak s programem příliš spokojená není. Chybí jim zde větší možnosti výběru tiskových sestav a přehledů. Při aktualizaci dochází ke změnám, které jsou pro uživatele mnohdy nepotřebné. Rádi by tyto změny konzultovali, popř. by jim pomohlo proškolení dodavatelem. Používají samostatný SW pro mzdy a personalistiku.
- *Pohoda* (výrobce Stormware s.r.o.) – uživatelé jsou s uvedeným programem spíše spokojeni, avšak požadují lepší skladovou evidenci (např. pevné stanovení několika prodejních cen u jednoho výrobku) a vytváření zálohových listů. Většina z dotazovaných uživatelů používá software zpracování daní.
- *MRP* (výrobce MRP-Informatics, s.r.o.) – téměř 80% z dotazovaných uživatelů chce tento program změnit. Stěžují si především na špatné řešení požadavků, složité ovládání a nevyhovující skladovou evidenci. Požadují lepší převod dat z účetnictví do ekonomického platebního systému (např. platební příkazy).
- *Abra Gold* (výrobce Aktis a.s.) – s uvedeným programem jsou uživatelé spíše spokojeni a nechtějí jej měnit. Uvítali by především lepší funkčnost některých agend (např. dobropisy, daňové zálohy apod.).
- *Ježek software* (výrobce Ježek software) – zde uživatelé postrádají lepší grafické sestavy, samostatně používají software pro mzdy a personalistiku.
- *Altus Vario* (výrobce Altus Development s.r.o.) – uživatelé jsou s programem spokojeni a nechtějí jej měnit. Nicméně požadují rychlejší reakce na řešení změn, které se týkají jejich specifických požadavků.
- *I6* (výrobce CyberSoft s.r.o.) – dotazovaní uživatelé by rádi přistoupili na změnu stávajícího programu. Používají samostatný software pro mzdy a personalistiku.
- *Kalkul* (výrobce Pelico – Petr Pelikán) – s tímto programem jsou uživatelé spokojeni, ale chybí jim zde možnost tisku dokumentů (dokladů a sestav) po vytvoření měsíční uzávěrky.
- *Ostatní* – u ostatních programů uživatelé z větší části používají samostatný software pro mzdy, personalistiku a rovněž tak i pro obchodní činnost.

Graf č. 2: Spokojenost s používaným účetním programem

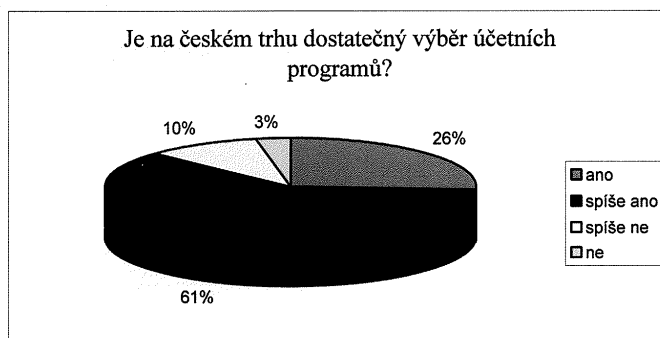
Zdroj: vlastní

Graf č. 3: Kritéria výběru programu

Zdroj: vlastní

Graf č. 4: Nabídka účetních programů

Zdroj: vlastní

Závěr

V úvodu mé bakalářské práce jsem se snažila ve stručnosti popsat informační systémy od jejich vzniku, vývoje až po současnost.

Cílem bakalářské práce bylo provést hodnocení vytypovaných informačních systémů na českém trhu z pohledu uživatelů těchto systémů a shromáždit z dostupných zdrojů informace o způsobech, metodách a metrikách hodnocení IS a o způsobech vyhodnocování přínosů IS.

Výsledky práce lze shrnout do následujících bodů:

1. Vytvoření dotazníku pro hodnocení IS uživateli.
2. Rozeslání dotazníku do 302 ekonomických subjektů.
3. Zpracování odpovědí ze 106 vyplněných a vrácených dotazníků a vyhodnocení odpovědí.
4. Využití praktické části práce pro obchodníky CAMO – prodejce IS.
5. Využití teoretické části práce pro pracovníky CAMO, zabývající se implementací IS, ale rovněž i pro obchodníky.

Cíl práce byl tímto splněn.

Resumé

Domnívám se, že v současné době je na českém trhu široký výběr ekonomických informačních systémů. Ovšem zvolit ten správný není vůbec snadné. Uživatelé mají různé a někdy i velmi těžce splnitelné a protichůdné nároky a požadavky na ekonomické informační systémy. Očekávají od nich především flexibilitu a jejich přizpůsobení se různým změnám a vlastním potřebám. Výsledkem vyhodnocení dotazníků je fakt, že většina dotazovaných uživatelů je s programem, který v současnosti používá, spíše spokojena. Avšak kromě hlavního EIS současně používají ještě další software, a to především programy určené pro mzdovou agendu, personalistiku a obchodní činnost.

Rovněž zde musím zdůraznit i fakt, že uživatelé EIS si nejvíce stěžují na to, že dodavatelé těchto systémů nejsou schopni rychle řešit jejich konkrétní požadavky, které jsou těmito uživateli na EIS kladeny.

Ve své práci jsem kromě výše uvedených dotazníků čerpala převážně z internetových stránek a odborné literatury a rovněž i z časopisů, které se touto problematikou zabývají.

I suppose that the current offer of economic information systems on the Czech market is broad enough. However, selection of the right one is not an easy task. Users have various choices and sometimes it is even very hard to meet the contrary requirements and concerns about economic information systems. They expect those to be especially flexible and adaptable to various changes and their own needs. The results of questionnaire evaluation show the fact that most respondents are rather satisfied with the software they are using now. Nevertheless, besides the main EIS, they also use separate software, those are mainly programmes intended for wage agenda, personal agenda and trade activities.

I also have to emphasize the fact that users of the EIS mostly complain about the fact that suppliers of these systems are unable to provide prompt solutions to specific requirements laid by these users on specific EIS.

Besides the above mentioned questionnaires, I also used websites and technical literature as well as journals specialised in the specific issue in order to obtain proper and valid information.

Literatura

- [1] Zákon č. 256/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o ochraně osobních údajů v informačních systémech
- [2] Zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o účetnictví
- [3] POKORNÝ, J. *Databázové systémy a jejich použití v informačních systémech*. 1. vyd. Praha: Academia, 1992. 313 s. ISBN 80-200-0177-8
- [4] UČEŇ, P. a kolektiv *Metriky v informatice - Jak objektivně zjistit přínosy informačního systému*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing spol. s r. o., 2001. 140 s. ISBN 80-247-0080-8
- [5] CONCORAN, C. *Jak v podnicích analyzovat náklady a přínos informačních systémů*. Computer World, 1997, č. 51-52, s. 21-22
- [6] PECHA, T. *Problémy hodnocení přínosů IT/IS pro organizaci*. Systémová integrace, 1995, č. 4, s. 63 – 72
- [7] Ministerstvo vnitra ČR. *Reforma veřejné správy* [on-line]. 2006. [cit. 21. března 2006]. Dostupný na WWW: http://www.mvcr.cz/reforma/info_vs/vychodis.html
- [8] KUČEROVÁ, H. *Obecný model informačního systému* [on-line]. 21.1.2006. [cit. 5. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://info.sks.cz/users/ku/UIS/isystem.htm>
- [9] LACKO, B. *Přínosy informačních systémů*. IT SYSTEM [on-line]. 2000, č.11 [cit. 16. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://casopis.systemonline.cz/1659-prinosy-informacnich-systemu.htm>
- [10] PTÁČKOVÁ, M. *Systém atestací - podpora jakosti a bezpečnosti informačních systémů* [on-line]. 2005. [cit. 19. března 2006]. Dostupný na WWW: http://www.dtostrava.cz/casopis_det.php?casopis=1&lang=cz&id_cl=96
- [11] ČAPEK, Z. *Co by měl umět ekonomický software?* IT SYSTEM [on-line]. 2004, č.3 [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://casopis.systemonline.cz/215-co-by-mel-umet-ekonomicky-software-.htm>
- [12] SystemOnLine: *Systémy pro malé a střední podniky* [on-line]. 2006. [cit. 11. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://prehledy.systemonline.cz/index.php?skup=1&kat=4&pole=6>

- [13] SystemOnLine: *Systémy pro velké podniky* [on-line]. 2006. [cit. 11. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://prehledy.systemonline.cz/index.php?skup=1&kat=4&pole=7>
- [14] E-consulting: *Implementace informačních systémů* [on-line]. 2006. [cit. 21. března 2006]. Dostupný na WWW: <http://www.e-cons.cz/ucetnictvi-a-dane/sluzby/implementace-informacnich-systemu/CatID2516/LayID2/ArtID18715/default.aspx>
- [15] Axiom SW: *Microsoft Dynamics NAV/Základní informace* [on-line]. 2006. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://www.axiomsw.cz/Aspx/doc.aspx?ID=8&RND=0013001>
- [16] Pohoda: *Design a ovládní* [on-line]. 28.1.2004. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: http://www.stormware.cz/pohoda/pt_ovl.asp
- [17] LCS Helios [on-line]. 2006. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: http://www.lcs.cz/?page=cs_helios
- [18] LCS Noris [on-line]. 2006. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: http://www.lcs.cz/?page=cs_noris
- [19] Money S3: *Ekonomický systém pro vaši společnost* [on-line]. 2006. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://www.money.cz/money/>
- [20] Money S3: *Popis systému* [on-line]. 2006. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://www.money.cz/money/popis.asp?popup=1>
- [21] Abra: *Software jako výhoda* [on-line]. 2006. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://www.abra.cz/>
- [22] MRP: *MRP účetní agendy* [on-line]. 2006. [cit. 25. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://www.mrp.cz/software/ucetnictvi/>
- [23] Microsoft: *Microsoft Dynamics NAV* [on-line]. 2006. [cit. 23. dubna 2006]. Dostupný na WWW: <http://www.microsoft.com/cze/dynamics/navision/>